

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre ..... 24 korona.
 Egy hónap ..... 2 korona.
 VIDÉKEN:
 Egy évre ..... 28 korona.
 Egy hónap ..... 2 k. 40 l.
 HIRDETÉSEK:
 6-basábos példát sor egyszer 20 fillér,
 minden következőnél 16 fillér.
 Nyúlhat példát sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Kedd, május 30.

Mai számunk főbb közleményei:

- Rakovszky ferdt.
- Vasutak közgyűlése.
- Glattfelder püspök beiktatása.
- Politikusok afférje.
- Kisért a kolera!
- Achimné mint népgyűlési szónok
- Politikai érdekességek.
- Tarkaságok.

Az új püspök.

Arad, május 27.

Szent Gellért utódját, a csanádi egyházmegye új püspökét az ünnepek és a szertartások nagy fényében, a rokonszenvnek és a szeretetnek jelei között iktatták be Temesvározt.

Az új egyházfő, Glattfelder Gyula dr. mintha új tipust jelentene a püspökök között. Vagy legalább is szokatlant. A püspökök közül az egyik az aulájának magába zárkózott, előkelő rabja; a másik a politika mezőin keres szerepet. A harmadik a tudományak, a negyedik az írásvagy szónok-művészetnek szenteli a hivatása mellett szabadon maradó idejét.

Glattfelder Gyula legalább a bemutatkozása után más színben tűnik föl előttünk. Püspök, a ki a lelki javak osztása mellett az anyagi javak gyarapítását, jobb elosztását és felhasználását akarja előmozdítani abban a városban, amely neki püspökiszék-

helyéül jutott. A város munkás polgárságával együtt akar dolgozni, mondta fogadtatása alkalmával, „és a mit képes leszek e kedves városnak, ennek a kedves közönségnek érdekében alkotni, az mind meg fog történni.“

Bizonyos, hogy a szerep, a misztió, amelyett Glattfelder e szavakban választott, szép és dicséretreméltó. Az új idők főpapja nyilatkozik meg benne: a főpap, a ki nem csupán a lélek világát járja, de együtt akar haladni azokkal, akik az emberek jólétét, könnyebb megélhetését, boldogulását segítik elő, aki azt akarja, hogy az imádságot a hivek a sikeres és eredményes munkák, a tisztas és jó keresetnek hálaaként mondják. Főpap, aki nemesak templomokat akar építeni, de részt kér a munkában, amely ipari műhelyekkel, virágzó vállalatokkal és boltokkal járul hozzá a városnak, a püspöki székhelynek nagyságához, a polgárok vagyonosodásához.

Modern, dicsérni való program ez, s ha mégis megbotlunk benne, annak egy bizonyára nem képzelt indoka van: hogy csak Temesvárnak szólott. A püspök szívéhez egyforma közel áll egyházmegyéjének minden göröngye, minden hitvallója, ha a lelkeken felül kötelességet érez, akkor ezek bizonyára az egyházmegye minden részével szemben egyfármán kell, hogy illessék. S ha Glattfelder, mint városnak gyermeke, iparos szülőknek fia, az iparon nőtt, iparra utalt városok

fejlesztésében keresi a maga társadalmi hivatásának legjelentősebb részét: akkor azt hisszük, eszébe jutott egyházmegyéjének másik két nagy városa: Szeged és Arad.

Nem akarunk az új egyházfő fogadtatása után, mindjárt az első napokban, kicsinyes féltékenységgel tapintatlankodni a szeretetben, amely őt minden részen fogadta és teljesen megillette. Azt is elismerjük, hogy a mikor Temesvár polgármesterének köszöntésére válaszolt, a temesvári polgárság ovációit köszönte, ez nem volt alkalom arra, hogy egyházmegyéjének más városáról beszéljen. A tegnapi installáció alatt pedig ugyancsak bő alkalma volt az egyházmegye minden része iránt való mély és komoly érdeklődésének jelét adni. De nem szeretnők, ha a szép és ép eredeti voltak révén figyelemre méltó szavaknak, a melyeket Glattfelder a temesváriak üdvözlétére adott, az az er telme lenne, mintha a csanádegyházmegyei püspök első sorban Temesvár püspöke lenne, s a mi fényt, befolyást, hasznot az ő révén kaphat a közérdek, az egyesegyedül a püspöki székhelyt illeti meg.

A gyakorlatban, bizony, úgy van; de ép Glattfelder Gyulától, a ki fiatal, széles látókörű, nagy koncepcióju, s ép azért nem egy szűk körre szabott munkára hivatott férfiú, azt várhatnók, ha egész egyházmegyéje területén s az egyházmegye társadalmi és

Az örökség.

Írta: Lengyel Géza.

Elseje volt, szomorú, sivár, számlákkal és részletekkel teli elseje, mikor a közjegyző levele megérkezett. Szódi Pista, a harmadik emeleti, csinosan butorozott szoba lakója, a hosszú névsorból éppen azt válogatta ki, kinek nem kell okvetlenül fizetni. Közben elszomorodott kissé. Harminc éves korára tartott kétszáz forint jövedelemnél és annyi adósságnál, a mennyinek a kamatait se győzte. Lassan megy a gazdagodás, gondolta magában, és gyorsan elvonultak előtte fantasztikus tervei, ábrándjai, reményei, melyek végén ott volt mindig a finom urélet, az angol kényelemmel berendezett kerti lakás, az egyszerű, de drága előkelőség. Soha egy lépést nem tett még az üzleti eszmék érdekében, de számon tartotta mindent. Egyelőre csak jól élt, olyan jól, a hogyan csak lehetett kétszáz forintból és a hozzá kapcsolt hitelből. Egyetlen üzleti alapelvehez ragaszkodott: hogy nagy igényekkel kell belevágni az életbe annak, a ki boldogulni akar, mert a nagy igények rugói a nagy cselekedetnek. Ennél fogva havanna-szivart szitt, ha csak egyet is egy nap és vágyakkal eltelve, teljes tétlenségben várta az idők fordulását.

A mikor a közjegyző levelét elolvasta, abbahagyta a számolást és hidegvérűen jelentette ki:

— Tudtam, hogy így lesz.

Körülnézett és nagyon sajnálta, hogy a

rendíthetetlen uri nyugalomra valló kijelentést nem hallotta, nem méltányolta senki. Azután mégis engedett valamit a flegmájából. Elvörösödött, elsápadt, majd rikkantott egyet, végül pedig szó nélkül körülgaloppozta a szobát.

A levélben az volt, hogy valaki, egy öreg rokon, egy magános ember, a kit ő nem is ismert, a kinek az ő apja valaha bizalmasa volt, egy milliót hagyott rá. Igaz, hogy koronákban, de kerek egy milliót. Részbten készpénz, részben kitűnő állami papír. Hát ez a hír megszédíthetett volna erősebb legényt is. Nem csuda, hogy Szódi Pista csaknem félórát ugrált utána a szobában. A mikor végre fáradtan zuhant egy székre, megismételte az első szavait:

Tudtam, hogy így lesz.

Annai volt ebben az igazság, hogy hosszú évek kinlódásai közben százszor, ezerszer elgondolta: mi lenne, ha megütné a főnyereményt; ha felismernék üzleti lángelméjét és huszezer forintos állással kínálják meg; ha valami ismeretlen tisztelője néhány milliót hagyna rá. Hogyne tudta volna, hogy így lesz. Hány sivár órát édesített meg boldog ábrándozással. Tervet csinált minden lehetetlen lehetőségre, részleteset, az első lépéstől addig, mikor beköltözik a kis palotába, a mit kétévés utazása közben felépítettek számára. Nem is kellett most egyebet tennie, mint elővenni az örökség esetére szánt tervet, némi csekély módosítással, a mennyiben álmaiban egyáltalában nem kímélte a milliókat, a valóság pedig csak egyet, egyetlen egyet hozott. A lázas izgalom

eltűnt és nyugodt boldogságnak adott helyet. Tudta, hogy az első lépés: némi függő kölcsön, mert időbe telik, míg a pénzt megkapja. Azután át kell költözni egy előkelő szállodába. Ruhákat részben venni, részben csináltatni. Adósságok fizetésével nem tulságosan sietni.

Egészen praktikusnak bizonyult az álmrendszer. Következtesen és zökkenés nélkül vedlett át Szódi gazdag emberré.

— Enyém a világ — mondotta — úgy örököltém. Mindent megszerezhetek, a mit csak akarok. Azonban nem akarok mindent. Okos leszek.

Négy hét múlva kezében volt az egész pénz és markában a hatalommal, most már az üzleti zsenije is kitűnően érvényesült. Fél percenttel többet szorított ki a bankoktól, mint az öreg rokon. Azután kilesett egy tönkrement bárót és megvette a kastélyát a város közelében, Telekváron, potom árért. Ez a kastély a régi szolid mestermunkának és a raffinált modern kényelemnek volt nagyszerű keveréke. Kőből épült, hatalmas, hűs falak, régi nagy fák, öreg cseréptető. Tágas szobák, roppant levegőtömegekkel, bennük kevés butor, de az finom és mesteri. Kongó folyosók, de villamos világítás, tükörsima, ragyogó parkett, változatos színű tapéták, csudálatos szőnyegek és egy bolthajtásos, csendes könyvtár, telerakva a könyvek minden fajtájával.

A báró kitűnő izlésű ember volt és igazi

gazdasági életében legfontosabb szerepet vivő városokban, a városok mindegyikében megtalálja és vállalja a hivatást, a mely a püspököt a közérdek apostolává teszi. Nem irigykedünk a püspöki székhely lakóira; de a mikor a püspöki székre olyan férfiu kerül, a ki az egyházfőnek ezen új, áldásos misszióját fölismerte, s ezt a városi élet föllendítésére akarja érvényesíteni: akkor nem méltatlan az az óhaj, hogy ez a misszió, a főpásztor kiválóságának, helyes életfölfogásának ez az áldása az egyházmegyére mindenik nagyvárosára terjedjen ki.

Rakovszky ferdit.

(A képviselőház ülése.)

Távirati tudósítás.

Budapest, május 29.

Mára maradt Rakovszky István napok óta bejelentett kirohanása. Előtte Siegescu munkapárti beszélt.

Kabos Ferenc alelnök féltizenegy óra előtt megnyitja az ülést.

Hitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök bemutatja a Kuria átiratát, amely szerint Szutrélyi Lipót mandátuma ellen beadott petíciót elutasították. Bemutatja a kérvényeket és irományokat.

(A jogi oktatás reformja.)

Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter törvényjavaslatot terjeszt be a jogi oktatás reformjáról.

Következik

(a kultusztervező költségvetésének)

folytatolagos tárgyalása.

Siegescu József (munkapárti), aki maga is egyetemi tanár, megköszöni a miniszternek, hogy az egyetemi tanárokat az ötödik rangosztályba emelte. A Kisfaludy-társaság Shakespeare-bizottságát a miniszter figyelmébe ajánlja, amelynek folyóiratát a középiskolák számára kéri megrendelni. A katolikus autonómia kérdésével kapcsolatba felhívja a miniszter figyelmét a görög-katolikusokra. Attér a zsidó kérdésre. Elmondja, hogy a temesvári püspök tegnapi beiktatásánál a két zsidó felekezeti árnyalat nem akart egyszerre a püspöknél tisztelegni. A neologok és orthodoxok közt állandó az ellentét s az államnak rendet kell

csinálni. A görög katolikus kanonokok helyzetének javítását sürgeti. A középiskolai tanítás ellen felhozott kifogásokkal foglalkozva, úgy véli, hogy a gyermekek idegességének főoka nem az iskola, hanem a szülői nevelés helytelensége.

Megállapítja, hogy az arisztokraták azért vallásosak, mert céltudatosan nevelik őket és a lelkük megtartja harmoniáját. (Derűtlenség.) Innen ered a miniszter állásfoglalása is. Attér a tanítóképzés kérdésére és nagyon helyesnek mondja a miniszter legújabb rendeletét, amely egyszerűsíti a tanítójelöltek vizsgáját. Konstatálja, hogy a felekezeti és nemzetiségi tanítóképzőintézetekben az utóbbi években a nívó emelkedett. Úgy véli, hogy a kormány most nagy tárgyilagossággal kezeli a nemzetiségi kérdést, s abból a célből, hogy a munkapárt soraiban nyolc román képviselő van, míg az ellenzéken csak öten ülnek, arra következtet, hogy egy szebb, békés jövő előtt állunk, amelynek érdekében a kormány is megtesz mindent. Be akarja mutatni a román mérsékelt pártot, amely soha sem létezett, csak az önzésér „Babes” irodájában és fantáziájában. Ez a párt — úgy mond — csak hogy fentarthassa magát, minden magyar párttal egyszerre akart paklizni és Tisza akcióját is maguknak tulajdonították. De Tisza hamar ráismert a műkedvelőkre s leintette őket. Ismételtén kijelenti, hogy közeledni látja azt az időt, amikor a magyarság és a románság teljesen megértik egymást.

Rakovszky István reflektál az előtte szóló szavaira s helyesli annak kulturprogramját. Attér: a miniszter kulturpolitikájára, amely szerint a pozitív vallást nem lehet nélkülözni. A miniszter e tekintetben uttörő, akibe a szónok is szívesen csatlakozik. A költségvetést azonban nem fogadhatja el, mert a mai parlamenti rendszert nagyon korruptnak tartja. A miniszter a pártok fölé akarta emelni programját, de ez csak üres szó. Eseteket tud felhozni, amikor a más hitvallású tanítókat áthelyezik.

Rakovszky: Szónok a minisztert más mértékkel méri, mert politikai pályafutását azokban a padokban kezdte, ahol ő ül egy részükéről szigorúbb elbírálásra tartbat számot. Helyteleníti, hogy a tanárok nyugdíjidejét harmincöt évre akarják felemelni. Attér a néptanítók ügyére, a felekezeti és állami néptanítók fizetése között a különbséget szentesítse meg. A miniszter megígérte a katolikus autonómiát, de fél, hogy ebbe épp úgy bele fog bukni, mint az előző kormányok. Sürgős rendelkezést kér a tankönyvuzsora ellen, amelynek megszüntetése érdekében tett lépések miatt üldözik Barkóczyt.

Újból visszatér a destruktív irányzat ismertetésére. Ez a modern irányzat csak rombolni akar, de nem építeni. Két irányban jelentkezik ez az irányzat: a sajtó egyik részében, amely szarkazmussal támad mindent, ami

biztos, jó és megalapozott, továbbá a titkos társaságok munkájában. Kelemen Samuval szemben vitatja, hogy igenis meg lehet határozni azt, hogy mi az a destruktivitás. Igazat ad Tiszának abban, hogy a középkort Magyarországon nem lehet visszaállítani. Csak egy örült akarhatná ezt. De nem tudja, kihez adresszálta Tisza ezt a mondását. Talán a tiszántúli református egyházmegye gyűlésére célt, ahol a szekularizáció mellett hoztak határozatot? Helyes, fogjanak össze katolikusok és protestánsok, de a felforgató elemet szorítsák vissza. A katolikusok tiszteletben tartják mások jogait, de viszonyosságot kérnek e tekintetben. Az odadobott keztyűt fölveszi és állja a harcot; nem tehet eleget Apponyi abbeli kivánságának, hogy a felekezeti kérdéseket ne feszegezzék. Apponyinak mégis csak más a kurzusa, mint Kelemen Samunak. Magyarországon még nincs szobra Pázmány Péternek, talán hamarabb éri ez a szerencse Kelemen és csak ezután Apponyi Samu... (Oriási derűtlenség a Ház minden oldalán. E furcsa elszóláson a szónok — mi telhetett tőle? — maga is nevet.) Tagadja, mintha az antimodernista esküt a diákokkal letették volna, hiszen laikusok nem is kerülhetnek ebbe a helyzetbe. Foglalkozik a szabadkőművesek akciójával s elismeréssel szól a Hungaria-páholyról, amely a keresztényellenes tendenciákat nem helyesli. Idéz Várady Zsigmond egyik régebbi beszédéből, amelyben a szekularizációt, a vallás nélküli oktatást és a szerzetes vagyon elkobzását sürgette. Összefér ez azzal, hogy Zichy mögött ül?

Elnök: Az ülést tíz percre felfüggeszti.

Szünet után Rakovszky István folytatta fejtegetéseit és felolvasott egyet-mást a kongregációs iratokból. Téved Kelemen Samu, ha azt hiszi, hogy szolgálatot tett annak az ügynek, amelyet védeni akart.

Kovácsy Kálmán: Pedig tett!

(Rakovszky beszéde közben éles szóváltás támadt közte és Sándor-Pál között, valamint Kovácsy Kálmán és Förster Arthur Kossuthpárti képviselők között, amelyekről lapunk más helyén számolunk be.)

SPORT.

+ Az Aradi Polgári Lövészegylet május 28-iki verseny lövészetén az egyes lövők ismét nagyon szép eredményeket értek el s különösen örömmel látjuk, hogy a kezdő lövészek is már oly jól kezelik a fegyvert, hogy sok régi kipróbált lövőt legyőznek. A verseny a következő eredménnyel végződött. *Körcél táblán:* I. Dörner E. 41, II. Meer L. — 40, III. Meer A. 39 körrel. *Mozsár céltáblán:* I. Grumáz L.

nagyur, nagy megnyugvására Pistának, aki arra sehogyse merete volna rászanni magát, hogy a saját, soha ki nem próbált izlése szerint egy egész uriházat rendezzen be. A telekvári kastélyal egészen meg volt elégedve. Elhatározta, hogy nem is tart állandó lakást Budapesten. Végigjárta a szobákat, kipróbált minden pamlagot, boldog volt, csak az ünnepelesen meleg, előkelően bizalmas hálósóban érzett némi irigységet a báró után, aki ki tudja milyen viharos órákat töltött el itt. A miből nem maradt rá semmi. Csak a hideg, élettelen keret, a diszkrétén hallgató butorok. Ennek a szobának egy színű, enyhe szürkészöld kárpit fedte a falát. Kitűnően megválasztott árnyalat, a selyemfüggönyök zöldjével összeshangolt. Pistának azonban nem tetszett. Közönségesnek, mindennapinak, tulgyszerűnek találta. s az volt az egész kastélyon az egyetlen átalakítása, hogy ezt a diszkrét zöldet kiesereltette valami émelegős rózsaszínnel. Egyébként érintetlenül maradt minden. Ha felébredtek a romantikus hajlandóságai, a kísérteteket, a család őseit várta éjjeltájban. A kísértetek azonban nem jöttek, ellenben az unalom érkezett meg már az első hét végén.

A kastély új ura, az örökös, unatkozott, mintha már a nagyapja is belefáradt volna a jólét örömeibe. Leereszkedő lett. Szoba állott az öreg kulesárral. Megkérdezte, mennyire van a falu, ki a pap, ki a jegyző. És a beszélgetés közben — hosszú idő óta most először — visszagondolt a hat hét alatt egészen elfelejtett

multra, a szegénységre, a küzdelemre. Képek vágattak el a szeme előtt, szavak, nevek. Szinte felkiáltott hirtelen:

— Telekvár! Telekvár! Persze, hogy ebbe a faluba járt tavaly nyáron minden vasárnap Kláríkához, a kik a mult tavasszal költöztek ki Budapestre, az olesóság szempontjai miatt.

Olyan melege lett hirtelen, mint mikor a közjegyző levelét kapta. Új emlékek, nyári este, félhomály, fűlelt levegő. Kerek tagu, több mint husz éves szőke lány a lehellete forró. A keze is. A kezét hosszab ideig fogva lehet tartani, ez azonban minden, mert az erkölcsi tiszták, pénze nincs, házasság sines kétszáz forint jövedelem mellett. Áthághatatlan akadályok. Csak a torró vér villamos szikrái nem tudnak róluk és megteszik utjukat, vallomás nélkül, szerelmi ömlengés nélkül. Maga a szerelem ez, vagy — ami egyre megy — heves vágyakozás, feltartóztatatlannul ömlő, az erős férfikéz és a nő finom, hosszú, puha ujjain keresztül.

Felfrissítették ezek az emlékek, eltűnt az unalom.

— Felkeresem Kláríkat — határozta el. — Ha akarom, az enyém. Minden az enyém. Örökölttem.

/ Gyalog sétált be a faluba, azután bejárt a báró pompás fogatán, — még a címert se vettette le róla — később Kláríkat és az anyját hozta ki a kocsi a kastély parkjába. A mamát a berendezés, a gazdaság is érdekelte. A fiatalok pedig ott sétáltak a parkban, a kezük ujra összefonódott, az áram megindult. Kláríka egy

évvel idősebb lett tavaly óta és ebben az időben az évek multán engedékenyebbek a lányok. Vallomás most sem volt, nem sokat beszéltek. Házasságról éppen nem. A csókok azonban sűrűn magyarázták az el nem mondott szavakat. A posta pompás ékszereket vitt a telekvári kis házba és rövid időre, alig egy hétre a viszontlátás után, csendes alkonyatkor Kláríka egyedül sétált át a kastélyba. Megnézte a régi képeket, megtapogatta a butorok selyemszövetét. A hálósobáig jutottak el, szinte észrevétlenül. Nem beszéltek. A félhomályban remegve fogta Pista a leány tömött, meleg kezét. Kláríka engedelmesen simult hozzá. Pista felgyujtotta a villanyt, a szobába világosság áradt. A leány összehuzott szemmel körülnézett és visszahőkölt.

— Oh, — mondotta az ösztönszerűen jóízű emberek borzadásával — a tavalyi tapéta szebb volt. Sokkal szebb.

Azután elhallgatott elfehéredve, rémülten. Visszafojtotta a lélegzetét is. A férfi arcán is megfagyott a szerelmes mosoly. Hallgattak újra. Tudták, hogy magyarázatok nem használnak semmit. Pista eleresztette a leány kezét. Megindultak visszafelé. Kláríka hangtalanul sirt, Szódi összeszorította a száját és rettenetes szitkokat küldött a szegény, mindenéből kiuzsorázott báró felé.

Másnap elutazott. A kastélyt eladta és a város közepén házat építtetett magának. Cifrát, tarkát, nyugtalan, télen hideg, nyáron meleg házat. Parvenü izűt. De ujat.

dr. 20 találó 52 kör, II. Dörner E. 18 t. 45 kör, III. Meer A. 17 t. 42 kör. Középlövésben: I. Grumáz L. dr. 33. osztó, II. Dörner E. 59 osztó, III. Ziffer Sándor 78 osztó.

Vasutak közgyűlése.

— Az Acsev. és az Alföldi Első Gazdasági Vasut. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 29.

Az arad csanádi egyesült vasutak részvénytársaság e hó 28-án vasárnap délelőtt tíz órakor tartotta harmincadik évi rendes közgyűlést, melyen Zselenski Róbert gróf valóságos belső titkos tanácsos elnökolt.

Az elnök konstatálván a közgyűlés szabályszerű összehívását és határozatképességét megnyitotta a gyűlést. Elsősorban kegyeletes szavakkal emlékezett meg Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter haláláról. Indítványára elhatározta a közgyűlés, hogy a haláleset alkalmából őszinte részvétét fogja tolmácsolni a kereskedelmi kormányának és a Máv. igazgatóságának. Ugyancsak meleg szavakkal parentálta el a vasut volt kiváló igazgatósági tagját Fábrián Lászlót, aki hosszú éveken át nagy buzgalommal hatott közre a vasut ügyének előrevitelénél.

Áttérve a napirendre, felolvasták az igazgatóság jelentését, előterjesztették a mérleget s a nyereség és veszteség számlát, melyeket a közgyűlés tudomásul vett s a felmentvényt a múlt évre az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére megadta. A tiszta nyereség felhasználására nézve a közgyűlés úgy határozott, hogy a 2,252,694 korona üzleti feleslegből 765,468 korona a 6%-os elsőbbségi részvények osztalékára, 185,000 korona a másodsorozatu 5%-os részvények osztalékára, 846,400 korona a törzsrészvények 5%-os osztalékára adassék, 694,000 korona a 6%-os elsőbbségi részvényekből kisorsolt 347 darab részvény törlesztésére, 4500 korona a felügyelő-bizottság díjazására fordítassék. Elhatározta továbbá a közgyűlés, hogy 169,280 koronával dotálja a törzsrészvényi osztalék tartalékát, 246,566 koronával az üzleti tartalékot, 100,000 koronával az adótartalékot és 51,553 korona maradványt a jövő év számlájára visznek át.

Tudomásul vette a közgyűlés, hogy az Alföldi első gazdasági vasutára annak idején jegyzett százezer koronányi törzsrészvény értéke, valamint a szénbányászati kutatásokra és jogszerezésre kiadott 222,000 korona az üzleti jövedelemből leiratott.

Elhatározta azután a közgyűlés, hogy az alapszabályok szükségesnek talált módosításaira nézve intézkedik, szabályozta itt a kisorsolt részvények beváltási módjait. Megállapította a törzsrészvény tartalék jogi jellegét, mely szerint az a törzsrészvények osztalékának minimális 5%-ig leendő kiegészítésére szolgál azon években, midőn a tiszta nyereségből esetlegesen nem jutna 5%-a törzsrészvényeseknek. Elhatározta továbbá a közgyűlés, hogy a felügyelő-bizottsági tagok számát egygyel szaporítja úgy, hogy e módosítás jóváhagyása után négy felügyelő-bizottsági tagja lesz a részvénytársaságnak.

Ezután a választások következtek. A most kilépő igazgatósági tagok névszerint Neufeld Károly, Purgly János és Salacz Gyula újból megválasztottak. Felügyelő-bizottsági tagokul Heinrich Sándort, Dániel Endrét és póttagul Porcia Lajos grófot választották meg. A harmadik rendes tagot a pénzügyminiszter hivatalból küldi ki.

A közgyűlésen jelen voltak: Csernovits Diodor dr. és Margittay József dr. a pénzügyminiszterium képviselőiben, Jankovich Lőrinc a földművelésügyi miniszter képviselőiben, Keresztes Gyula dr. Aradmegye, Hervay István Csanádmegye, Galambos Ignác dr. Makó város képviselőiben. Továbbá: Bohus Zsigmond báró, Bohus Lajos báró, Urbán Iván, Meskó Sándor, Bohus László báró, Bréda Viktor gróf, Libits Adolf, Salacz Gyula, Neuman Dániel, Vásárhelyi János, Sármezev Endre, Hegedüs László, Walder Gyula, Dániel Endre,

Vas Gusztáv, Szathmáry János, Czédly Károly dr., Csiky Odón dr., Enyedy Béla, Vincze Endre, Apor Gyula, Földes Soma, Szilárd Győző, Hady Antal, Szende Tivadar dr., Gelényi Ernő, Isztray Géza, Sebes Ede, Neulinger Béla, Joanovics Sándor.

Az alföldi első gazdasági vasut ma délelőtt tíz órakor tartotta mérlegmegállapító rendes közgyűlést Fábry Sándor dr. elnöklete alatt. A közgyűlésen a részvényesek nagy számban vettek részt.

Felolvasták az igazgatóság évi jelentését, melyből kitűnőleg az 1910. évi tiszta üzleti felesleg 52638 korona 54 fillért tesz ki.

Elfogadta a közgyűlés e nyereség felosztására vonatkozólag az igazgatóság azon javaslatát, hogy az 52,638 korona 54 fillérből a jelenleg 23,873 K. 35 fillért kitevő építési tartalék alap 0.5% kal tehát 263 K. 19 fillérral javadalmasztassék (alapszabályaink 14. §-a szerint), továbbá a személyzet jutalmazására 1010 K., a fennmaradó 51,365 K. 35 fillér pedig ez alkalommal is az üzleti tartalék alap gyarapítására fordítassék, minekfolytán a rendes tartalékok összege 353,171 K. 78 fillérré fog emelkedni.

Felhatalmaztatott továbbá az igazgatóság a vasutársulat pénzügyi viszonyainak rendezése céljából a rendelkezésre álló értékek felhasználásával megtenni mindazt, amit ez irányban tenni jónak és célszerűnek talál; felhatalmaztatott továbbá az igazgatóság, hogy esetleg más irányokban tervezett új vasutvonalak építése ügyében tárgyalásokat folytasson, azoknak létesítését anyagi és erkölcsi támogatásával előmozdítsa és hogy a meglévő vasutvonalak javítása, jókarban tartása, valamint a forgalomnak emelésére és célszerű lebonyolítására irányuló intézkedéseket a jövőben is a vasutársaság érdekeinek megfelelően megtegye.

Ezután a megüresedett igazgatósági helyeket töltötték be s a régi tagokat választották meg.

TANÜGY.

(—) Iskolai tornaverseny. Az aradi középiskolák vasárnap délután fényesen sikerült tornaversenyt rendeztek, amelynek eredményei a következők:

60 m. síkfutás. Elsők: Sebes I. a., Licker I. b. Öry II. Reál. Gim. Illika I. a., Weitz I. b., Pasek II. a., Jakab II. b. 80 m. síkfutás. Reálból első: Várady III., Derestve IV., Gim.: Kiss III. a., Bicker III. b., IV. a. Pál, Korber IV. b. 100 m. síkfutás. Reálból első: Lengyel V. 12^a, Steigenberger VI. 113. b., Benda VII. 11^{1/2} b., Gimn. Muntján V., Fábri VI., Földes VII., Tan. Cipz: Zsilinszky I., Kovács II., Patkó III., Mosolygó IV. 60 m. síkfutás. Második. Reálból: Boros I. a., Szkorcár I. b., Robács II. Gimn.: Mokri I. a., Muntján Fretz II. a., Kajtor II. b.

80 m. síkfutás. Reálból: Szentendrey III., Helfer IV., Gimn.: Szakács III. a., Bradján III. b., Russa IV. a., Peskár IV. b.

100 m. síkfutás. Reálból: Szathmáry—Király I., Simon VI., Totterer VII. Második 100 m. síkfutásban: Gymn. Povázsay V., Korek VI., Karbner VII. Tanképz.: Sarlot I., Szeker II., Bucay III., Solyom IV., 60 m. síkfutásban harmadik Reálból: Piros Ia., Misurda Ib., Nádler II. Gymn.: Huszár Ia., Untervéger Ib., Bozvány II., Buday IIb.

80 méteres síkfutás, harmadik. Reálból: Szathmáry III., Salacz IV., Ember IIIa. Brodanovits IIIb., Brodanovits IVa., Jakócs IVb.

100 m. síkfutás. Harmadik. Reálból: Kalmár V., Miskovits VI., Bródy VII., Gymn.: Fehér V., Pál VI., Fehér VII. Tanképz.: Mihajloyits I., Palotay II., Török III., Kudmás Ia) 1. Szép, 2. Sebes, 3. Szeitz II. o. 1. Rohács, 2. Montea, 3. Nádler III. 1. Bedő, 2. Paszternák, 3. Dudás. IV. o. 1. Derestye, 2. Salamon, 3. Portörő. Gymnból: Ia) 1. Bonyhay, 2. Laczay, 3. Henz I. b) Untervéger, 2. Erdős, 3. Nagy III. a) 1. Kiss, 2. Szakács, 3. Reisz V. o. 1. Papp, 2. Leipniker, 3. Fehér. Kö-telmászás: Reálból: V. a) 1. Kler, 2. Erdélyi, 3. Kalmár. Gymn. II. a) 1. Paskulez, 2. Bozvány, 3. Petika. II. b) 1. Kiss, 2. Szakács, 3. Reisz. IV. a) 1. Russu, 2. Pál, 3. Brodanovits. IV. b) 1. Peszkár, 2. Podák, 3. Scholz. VI. 1. Pál, 2. Almásy, 3. Bartók. Főgöszkedésben reálból: VI. o. 1. Miskovits, 2. Ungár, 3. Meigenberger. VII. o. 1. Hinkel, 2. Bródy, 3. Benda. Gymn. VI. o. 1. Institoris, 2. Borbély, 3. Rezik. Tanítóképző: I. o. 1.

Kelner, 2. Zsilinszky, 3. Hajdu. II. o. 1. Kőrösi, 2. Szabó, 3. Ditiger. III. o. 1. Kovács, 2. Ferenczy, 3. Kolarov. IV. o. 1. Dániel, 2. Árvay, 3. Delli.

Sulydobás, távolugrás, 5 ős csapatverseny. 1. Tanítóképző 48 ponttal. 2. Reál—Gymn. holtversenyben 9. Stafétafutás 4×100 m. 1. Tanítóképző, 2. Gymnasium, 3. Reál. Kötélhuzás. 1. Tanítóképző, 2. Reál, 3. Gymn. Football. Első féldő 1:0. a Tanítóképző javára. Második féldőt elhalasztották.

Glattfelder püspök beiktatása.

Távirati tudósítás.

Temesvár, május 29.

Glattfelder Gyula dr. új csanádi püspök beiktatása vasárnap folyt le nagy ünnepségek között. A beiktatás délelőtt 9 órakor vette kezdetét a székesegyházban, amelyre megjelentek Csekonics Endre gróf v. b. t. t., Návay Lajos a képviselőház alelnöke, Hosszu Vazul lugosi gör. kat. püspök, a délvidék főispánjai közül Joannovich Sándor temesi, Dellimanics Lajos torontáli, Medve Zoltán krassószörényi, Jakabffy István csanádi, Urbán Iván aradi, Cicatricis Lajos csanádmegyei és Dániel Tibor báró Versec és Pancsova városok főispánja, továbbá Rónay Jenő, Molnár János, Manasszy Gyula, Nemes Zsigmond, Pescha Miklós, Niemesny Mihály, Rónay Ernő, Jakabffy Elemér, Dániel Pál, Kelemen Béla, Bogdán Zsivkó, Tallián Béla, Philipper János orsz. képviselők, valamint Temesvár, Szeged, Arad, Versec, Makó, Karánsebes, Fehértemplom, Nagybecskerek, Lugos és Pancsova városok és a csanádi egyházmegye területéhez tartozó vármegyék küldöttségei. Megjelent továbbá a beiktatáson a hadtestparancsnokság, élén Sée Franz Antal hadtestparancsnokkal, számos küldöttség, Glattfelder püspök szülői és rokonai és igen nagyszámu közönség.

Glattfelder Gyula dr. püspök az édes apja által ajándékozott diszhintón vonult a székesegyházba, ahol a papsággal Németh József felszentelt püspök fogadta. Az Ecce Sacerdos éneke mellett az új püspök az oltár elé lépett, hol rövid imát mondott, majd kezdetét vette a beiktatás. Előbb felolvasták a királyi okmányt, majd aztán a pápai bullát, mire a papság nevében Németh püspök üdvözölte az új egyházfejedelmet. Glattfelder püspök hálisan fogadta az üdvözlést, majd meleg szavakat intézett a csanádi papsághoz, mely nagy számban jelent meg a beiktatáson. A püspök beszédében hangsúlyozta, hogy megköveteli papjaitól, hogy ne csak hirdessék az evangéliumot, hanem aszerint éljenek is, lelkük egész melegével legyenek a papok a templomon kívül és embertársaiknak segítő barátai és jótévői legyenek. A templom után az iskolában legyen minden pap hivatása magaslatán és támasza és barátja a tanítónak, míg nemeslelkű oktatója a tanuló-ifjuságnak.

A beszéd után megkezdődött az ünnepi istentisztelet, mely után Glattfelder püspök a szószékre lépett és elmondotta első püspöki beszédét. Nagyszerű beszédében fejtegette az egyház hatalmát és tekintélyét, mely Istentől ered és így a világ végéig fenn fog állani. Hü utóda kíván lenni. Szent-Gellértnek. Végül kérte a megjelent hívőket, legyenek hazafiasak, szeressék a hazát és foglalják imáikba az ősz királyt és a pápát. Az istentisztelet után az egyházi, polgári és katonai hatóságok küldöttségeinek tisztelgése következett.

Délután fél 3 órakor a városi vigadó nagy termében a püspök 400 teritékű diszebedet adott, amelyen az első felköszöntőt Glattfelder püspök mondotta a királyra és a pápára. Németh püspök és Jakabffy István csanádi fő is

pán Glattfelderit éltették, Návay Lajos a képviselőház alelnöke Glattfelder szülőire emelte poharát, majd azután Glattfelder püspök mondott felköszöntőt a kormányra és annak nagyjövőjű tagjára, Zichy János gróf kultuszminiszterre. Telbisz Károly polgármester a megjelent vendégeket éltette, majd ismét Glattfelder Gyula püspök emelkedett szólásra és See Franz hadtestparancsnokra mondott felköszöntőt; Hosszu Vazul gör. kat. püspöknek a katolikus püspökre mondott felköszöntője után See Franz altábornagy felköszöntője keltett nagy hatást, aki magyar nyelvű felköszöntőjében hangsúlyozta, hogy a papságnak és a katonaságnak majdnem egy hivatása van: *jó polgárokat nevelni a hazának.* Végül Glattfelder püspök mondott hazafias beszédet a testvériségre.

Glattfelder Gyula dr. esanádi püspök installációján Aradvárosa képviselőjében Varjassy Lajos polgármester, Lőcs Rezső tanácsnok, Müller Lajos dr. közjegyző, Nemess Zsigmond dr. orsz. képvis. és Steiner Ferenc vettek részt; Aradvármegye képviselőjében: Schill József főjegyző, Boros Iván tb. főjegyző, Heppes Aladár tb. főjegyző, Szathmáry Gyula ny. alispán. Küldöttséggel képviseltette magát az aradi autonóm katolikus kör is, melynek sorában többek között a következők voltak jelen: Lakatos Ottó dr. minorita rendfőnök, Róka József pénzügyigazgató, Bereczky Imre dr., Maresch Gyula, Kosztká Emil, Hoffmann Antal és még többen.

Politikusok afférje.

— Kinos incidens. —

Távirati tudósítás.

Budapest, május 29.

Rakovszky István mai beszéde végén puskaropos lett a Ház levegője. A néppárti szónok felekezeti dolgokról beszélt, s a végén azt mondta, hogy Krisztus szerint ember és ember közt nincs különbség.

— Mért nem követik a tanítást? — kiáltották a Justh-pártról erre az idézetre, amely éppen kapóra jött.

— Ugy van, mért nem tartják meg? — duplázott rá Sándor Pál.

Rakovszky indulatosan fordult Sándor felé:

— Sándor Pál képviselő ur pedig ne fészkelődjön minduntalan!

Óriási zaj támadt erre az inzultusra a jobb oldalon. Sándor Pál kipirult arccal, dörgő hangon kiáltotta Rakovszky felé:

— Tanítsa az öregapját! Engem nem fog leckéztetni!

Rakovszky István ránézett, de szó nem jött az ajkára. Néhány pillanatnyi kinos hallgatás után azzal fejezte be beszédét, hogy nem csoda a keresztények fölháborodása, ha ildomtalan kézzel nyulnak érzelmeikbe. Azután leült. Egyetlen helyes szó nem hangzott.

Kabós Ferenc alelnök megkérdezte Rakovszkytól, hogy az ildomtalan jelzőt Kelemen Samura értette-e. Rakovszky zavarodottan felelte:

— Nem értem az elnök urat.

— Ismétlem: Kelemen Samu képviselő urra értette-e az ildomtalan jelzőt? Igen vagy nem? — szólott az elnök.

— Nem személyekre értettem, — magyarázta Rakovszky.

— Meg kell nézni a gyorsírói jegyzeteket! — kiáltották a néppártról.

— Rakovszky képviselő urat rendreutastom! — fejezte be a vitát az elnök.

Ezután Várady Zsigmond szólalt fel személyes kérdésben.

Várady Zsigmond azokra a támadásokra reflektált, amelyekkel Rakovszkyt illette. Ő nem

szít gyűlöletre a kongregációk ellen, csak a tanulóifjak klerikális terrorizálását tette szóvá a kormánypárti értekezleten mondott beszédében. Ő is helyesnek tartja, ha nem bolygatják a felekezeti kérdést.

— Ön kezdte! — kiáltották a néppártról.

— Molnár János kezdte! — felelt Várady, a jobboldal helyeslése mellett. Aggályosnak és veszedelmesnek mondta az antimodernista eskü kiereszkolását, amely a jövő nemzedék felekezeti békéjét megbolygatja és szellemi sorvadást okoz. A szabadelvűségről vallott világnézete messzebb megy a Tiszánál, vagy Zichy Jánosénál, de beismeri, hogy gyakorlati politikát csak középuton lehet folytatni.

Ezután Rakovszky István hozta szóba az 5 elnöki rendreutastását, holott Sándor Pál zavarta őt és nem részesült elnöki védelemben.

Kabós Ferenc alelnök kijelenti, hogy kénytelen volt Rakovszkyt rendreutastítani.

Kovácsy Kálmán szóvateszi Zboray Miklósnak egy közbeszólását, amely azzal gyanúsította meg őt, hogy parcelláz. Visszautasítja ezt a sértő megjegyzést.

Vázsonyi Vilmos: Pártkülönbség nélkül parcelláznak. (Nagy derűtség.)

Kovácsy Kálmán: A hiveim érdekében parcelláztam a váci egyházmegye támogatásával.

Sándor Pál: Rakovszky azzal tetszeleg, hogy megleckéztet. Alig van itt, aki annyiszor szólna közbe, mint éppen Rakovszky. Én csak egy ártatlan közbeszólást tettem, amelylyel a beszéde fényét akartam emelni. (Derűtség.) Csodálom, hogy Rakovszky mindjárt a rendőrséghez szalad, ha közbeszólunk. Egy kis pirula nem árthat meg neki. (Derűtség.)

Zboray Miklós válaszolt ezután Kovácsy megjegyzéseire. Amikor Rakovszky arról beszélt — mondotta Zboray — hogy a katolikusoknak most nem kellene mást tenni, mint vidéki népgyűlésben felolvasni Kelemen Samu beszédét. Kovácsy Kálmán ezt kiáltotta közbe: meggyújtani a kanócot! Erre mondtam én, hogy ez jobb volna, mint a parcellázás. Osztom Kovácsynak a parcellázásról kifejtett nézetében, bár nem tudom, hogy ezeknél mennyire szolgált önző, vagy önzetlen célokat.

— Menjen abba templomba imádkozni, amelyet az ön papja azon a parcellázáson szerzett! — kiáltotta Kovácsy Zboray felé.

Az elnök ezután a vitát félbeszakította és az ülést két órakor bezárta.

*

A képviselőházban Rakovszky István beszéde után összeszólalkozás történt Kovácsy Kálmán és Förster Aurél Kossuth-párti képviselők között. Förster arra kérte Kovácsyt, hogy hagyja már abba a közbeszólást, Kovácsy azonban azután se hallgatott, mire Förster haragosan valami megjegyzést tett. Kovácsy is visszavágott. Később a folyosón Zlinszky István szóvá tette a dolgot Kovácsy előtt, a ki azzal védekezett, hogy Förster azt mondta neki: disznó!

Förster ezt meghallotta és messziről kiáltotta:

— Beesületszavamra mondom, hogy nem ezt mondtam.

Kovácsyt azonban nem lehetett elcsöndecsíteni. Magából kikelve kiabálta:

— Nem fogtok engem kiszekirozni a pártból! Nem fogtok! Nem megyek ki a pártból!

Kovácsy föllépése kinosan érinti a Kossuth-pártot.

A Sándor Pál és Rakovszky István közt támadt afférnak nem lesz lovagias uton folytatása. Rakovszky kijelentette, hogy eszéágában sincs Sándor Pált provokálni.

Kisért a kolera!

— Grácban megállapították a kolerát. —

Távirati tudósítás.

Arad, május 29.

Az ősszel minden ember, aki ebben a kérdésben hivatott és illetékes volt a nyilatkozásra, lehetséges mondta, hogy az idén tavasszal újra föl fogja ütni a fejét a kolera, amelyet tavaly sikerült elfojtani. E lehetőséggel szemben a belügyminiszter megtette a szükséges intézkedést és éppen a múlt héten ment szét az országba az a körrendelet, amely a hatóságokat fokozott éberségre, megkettőztetett gondosságra és figyelemre, valamint a legszigorubb ellenőrzésre hívja föl. Nálunk nincsen semmi baj, de hogy mennyire szükséges az óvatosság mutatja az az alább olvasható jelentés, a mely szerint közeli szomszédságunkban. *Grácban kétségtelenül megállapították az ázsiai kolerát.* Mivel a múlt évben szomorúan tapasztalhattuk, hogy Ausztria nem sokat törődött azzal, ha a veszedelmet hozzánk is átépelik, nekünk annál inkább kell vigyáznunk, hogy a baj hozzánk át ne terjedjen. A gráci jelentés így szól:

A helytartóság egészségügyi osztálya tegnap este a következő kommunikát tette közzé: Egy *Waltendorfban* lakó postahivatalnok, a ki röviddel ezelőtt szabadságon Velencében időzve *osztrigaevés után kolera-gyanus tünetek között megbetegedett*, a múlt hét keddjén történt visszaérkezése alkalmával a tünetek erősödését észlelték. A hatóság az utóbbi napokban *bakteriológiai vizsgálat alá vettette a beteg váladékát.* A vizsgálat megállapította, hogy *ázsiai kolera pozitív diagnózis áll fenn.* A beteget már tegnapelőtt a midőn a kolera-gyanu fölmerült, a városi kórház elkülönített osztályában helyezték el és tegnap a betegnek családtagjait is elkülönítették. A városi orvosi hivatal segítségével tegnap megtették az ily esetben szükséges intézkedéseket. A beteg neve: *Franzki Antal* postahivatalnok, 45 éves, nős. Állapota a tegnapi est folyamán *anyira rosszabbodott, hogy életbenmaradásához kevés reményt fűznek.* — Később érkezett távirat szerint a postahivatalnok *ma délben félegykor meghalt.*

Velencéből ezt táviratozzák: A városi tanács kijelentette, hogy *Velencében nem állapították meg koleraesetet s a város ennélfogva teljesen immunis.* Az utóbbi napokban előfordultak ugyan egyes gasztrikus megbetegedések, de ilyenek a mostani évszakban mindenütt sűrűn szoktak előfordulni s többnyire osztrigától, vagy ugynevezett frutti della marától, apró ráktól, kis halaktól erednek, a melyek nem egészen frissek. A városi hatóság ezért megtiltotta osztriga és frutti della mare eladását. A gráci esetben is csak gasztrikus megbetegedésről is lehet szó és teljesen lehetetlen, hogy a Grácban megbetegedett ember betegségét Velencében szerezte.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— — —	267
Szerkesztőség (csak éjjeli használható mellékállomás)	— — —	161
Kiadóhivatal és hirdetésosztály	— — —	161
Nyomda	— — —	161

Halálos automobil-baleset Arad és Temesvár között.

— Egy aradi család gyásza. — Három sebesülés. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 29.

Ma este hét órakor halálos kimenetelű automobil szerencsétlenség történt Temesvár és Arad között, alig nyolc-tíz kilométernyire Temesvártól. A katasztrófa szereplői részben aradiak, részben olyanok, akik Aradról származtak és akiknek itt közeli rokonai vannak. Az automobil utasai közül egy férfi — *Salgó Miksa* a temesvári gabonakereskedő, bankbizományos és messenger boyvállalat tulajdonos — *azonnal meghalt*; a felesége *súlyosan*, a soffőr és a mellette ülő *Horovitz Gusztáv* vállalkozó és hírlapíró könyveiben megsebesültek.

Az eset híre ma késő este terjedt el Aradon és kávéházakban, vendéglőkben élénk részvétellel emlékeztek meg a baleset áldozatáról, *Salgó Miksáról*, akinek Aradon a jobb családokhoz tartozó testvérei, rokonai vannak.

A halálos baleset ügyében a temesvári rendőrség megindította a vizsgálatot. Megállapították, hogy a baleset az automobil első kerék-gumijának kilyukadása következtében történt. Ugyanis a kerék gumija kihaladt és emiatt a gyorsan haladó gép félreszaladt, nekivágódott egy élőfának, onnét pedig befordult az árokba. Ugy látszik, hogy *Salgó* fejével eshetett a fának, mert koponya csonttörést szenvedett, a felesége a fején sérült meg, s azonkívül *belső sérüléseket* is szenvedett. Most eszméletlen állapotban fekszik temesvári lakásán. *Horovitz* és a soffőr az arcán szenvedett jelentéktelen horzsolást.

A sajnálatos baleset részletei ezek:

Horovitz Gusztáv az aradi automobilvállalat egyik tulajdonosa ma délben a *Westinghouse* automobilgyár egyik kocsijával Temesvárra ment. Az utazás célja az volt, hogy áthozza Aradra *Salgó Miksa* bankbizományost, aki a *Horovitzék*hez hasonló automobil bérkocsi vállalatot akart létesíteni és e célból már érintkezésbe is lépett az aradi *Westinghouse* gyárral. A gyár felkérésére *Horovitz* szívességből magára vállalta az üzlet közvetítését.

A kétüléses kocsit *Knotz Konstantin* a *Westinghouse* gyár vizsgázott vezetője vezette. A kocsi egy óra alatt tette meg az utat minden baj és akadály nélkül. Fél kettő tájban érkeztek Temesvárra. *Horovitz* felkereste *Salgót*, akivel abban állapodott meg, hogy hat órakor indulnak Aradra. *Salgó* rábeszélésére a felesége is késznek nyilatkozott résztvenni a turában.

Robogás a halálba.

Hat óra után néhány perccel elindultak. *Horovitz* a soffőr mellett ült a hátsó ülésen *Salgó* és a felesége foglalták el. Az asszony jobbról, a férje balról ült.

A kocsi kiért az aradi utra és negyven kilométeres sebességgel haladt. Szépen egyenletesen ment előre. Egy kertészlak mellett haladtak el, amikor hatalmas durranás hallatszott. A soffőr felkiáltott és odakapott a fékhez. Már késő volt. A bal első kerék gumija kipukkant és a teljes sebességgel haladó kocsi neki szaladt egy fának, hirtelen balra kanyarodott az árokba és felborult. Rémült sikoltozás tá-

madt. Az utolsó pillanatban *Salgó* kiugrott, a többiek pedig fejfel lebuhtak az árokba.

Néhány pillanat mult el rémületteljes várakozásban. Aztán a soffőr és *Horovitz* felemelkedtek a földről. Csak könnyebb horzsolásokat szenvedtek. Megállapították, hogy *Salgó meghalt*. A másik két utas azonban eszméletlenül hevert. *Salgó* bal halántékából patakzott a vér, a feje össze-vissza volt ütve. Az asszonynak a jobb szeme felett volt véres horzsolódás.

A mentés.

Elsőnek *Horovitz* tért magához. Felemelkedett és segély után nézett. Pár száz lépésnyire egy házat vett észre, *Nyimecz* kertész telepe volt itt. Ide szaladt és telefonált a temesvári mentőknek és a rendőrségnek. A kertésztelep lakói vízzel és ruhákkal a szerencsétlenség helyére siettek és ápolás alá vették *Salgónét*, aki csakhamar magához tért, de a nagy ijedségtől beszélni nem tudott.

Fél óra mulva megérkeztek a mentők, akik a sebesülteket a városba szállították. Megállapították, hogy *Salgó meghalt*. *Salgó* holttestéért halottas kocsit küldtek, amely a temesvári izraelita temető halottas házába vitte.

Csakhamar megjelent a rendőrség is a helyszínen és megejtette a vizsgálatot. A soffőr azal védekezett, hogy ő nem oka semminek, a gumi kiszakadásáról nem tehet. kihallgatása az éjszakai órákban még tart.

A kocsi első része teljesen összetört. Temesvárról táviratoztak az aradi gyárnak, ahonét nyolc óra után egy automobil ment ki Temesvárra *Gál József* műhelyfőnökkel és két soffőrrel, hogy a megsérült kocsit beszállítsák.

(A szerencsétlenség híre Aradon az esti órákban terjedt el. Arról beszéltek, hogy az aradi automobil bérkocsi vállalat egy kocsiját érte a baj. Ez nem bizonyult valóznak.)

Salgónét rögtön orvosi ápolás alá vették. Sebesülései csakugyan súlyos, de komoly veszélyre nincs ok.

A mentő nyilatkozata.

Haasz János, a temesvári belvárosi mentők ügyeletes tisztje, akit telefonon felhívtunk, a következőket mondta el nekünk a szerencsétlenségről:

— Háromnegyed hét tájban telefonon felhívtak az aradi uton levő *Nyimecz* kertész pavillonjából, hogy jöjjünk azonnal, mert automobilszerencsétlenség történt. *Reményi* Henrik belvárosi osztályparancsnok helyettesével azonnal kocsiba vágtuk magunkat és kisiettünk a jelzett helyre, amely Temesvártól mintegy nyolc kilométernyire, *Nyimecz* kertjétől pedig 1 kilométernyi távolságban volt. Egy kövères, erőteljes ember véres fejfel feküdt a fűben, mellette egy asszony sirva, majdnem eszméletlenül, egy férfi vigasztalta, amint később megtudtuk, egy aradi újságíró. Először *Salgó Miksához* fordultunk, de rajta már nem lehetett segíteni. A halántékán egy mély seb volt, azonkívül a feje össze-vissza volt verve. Koponyatörést szenvedett. Ekkor az asszonyhoz forultunk. *Salgóné* a jobb szeme felett szenvedett sérülést és belső fájdalomról panaszkodott. A szemén levő sebet bekötöttük. Az újságíró és a soffőr csak kisebb horzsolásokat szenvedett, melyek jelentéktelenek.

Az újságíró *Reményivel* visszautazott a városba. *Salgót* később a temető halottas házába szállították. Egy félóra mulva megérkezett az egyik mentőkocsi, arra feltették az asszonyt és a soffőrt is felszállított. Az asszonyt lakására vittük ott *Sternfeld* dr. és *Weil* Adolf dr. ápolás alá vették. Azt mondják, hogy sérülései bár komolyak, de nem életveszélyesek.

A szegény asszony nem tud beszélni az ijedségtől.

A kocsi a szerencsétlenség helyétől körülbelül harminc méternyire az árokban feküdt. A bal első kerék gumija ki volt pukkadva és a kerék és az első rész összetört. Tudtommal a szerencsétlenséget is ez okozta. A gumi kiszakadt és balra befordult az árokba. *Salgó* kiugrott éppen neki az árok mellett álló fának.

Salgó öccse a balesetről.

Salgó József, az elhunyt *Salgó Miksa* öccse a következőket mondotta:

— Én csak annyit tudok a szerencsétlenség lefolyásáról, hogy bátyám és a felesége hat óra után indultak Aradra autón. Fél nyolckor pedig szegény sógornómet súlyos sérülésekkel hozták vissza lakásunkra. A gumi utközben kiszakadt és bátyám, aki feleségével a hátsó ülésen ült, mikor a kocsi lekanyarodott az utról, kiugrott. Az ugrás szerencsétlenül történt. Nekivágódott egy fának és betörte a koponyáját. Bátyám automobil vállalatot akart létesíteni Temesvárott és ennek tanulmányozása végett ment át ma feleségével.

A halott.

Az automobilkatasztrófa halottja a 42 éves *Salgó Miksa*, a *Salgó* és *Weinberger* temesvári bank és gabonabizományos cég beltagja volt. Azelőtt hosszú évekig körjegyzősködött. Előbb *Zsebelyen*, azután a lippai járásban *Bogdarigóson* élt évekig. Nagyon szerették és nem is vált volna meg hivatalától, ha kocsiról leesve el nem törte a lábát. Ekkor nyugdíjaztatta magát és előbb Aradon lakott rövid ideig, majd Temesvárra ment és ott bankbizományos lett. Néhány hónappal ezelőtt „messenger-boy” vállalatot létesítettek, most pedig az autótaxit akarták bevezetni.

Aradon nagy és kiterjedt rokonsága van. Öccse *Salgó Pál* az *Adria* biztosítótársaság vezértitkára, *Steinitzer József* festékkereskedő neje és *Vártes* Henrik államvasuti ellenőr neje pedig nővérei. Az elhunyt nejének *Róth* Zsigmond aradi szállító az unokatestvére.

216 — a halál autója.

Az az automobil az aradi *Westinghouse* gyárból kikerült kocsi, amely a szegény *Salgó Miksát* a halálba szállította, a 216. számot viselte.

— Egészen új gép volt — mondta a gyár egyik alkalmazottja — ez volt a második utja. Alig néhány héttel ezelőtt készült el és akkor Zomborba ment, mert úgy volt, hogy ott megveszik. De nem adták el, hát visszajött a garázsba. Ma volt a második nagyobb utja a kitűnő szerkezetű tizenhat lóerős gépnek. Hogy a kerék gumija kihaladt, arról senkise tehet. Annak bármelyik automobil ki van téve. Ez a gumi *Kutekises* angol gyárból került ki és eddig ez ellen a gyártmány ellen nem igen volt kifogás. Mondom, az bizony megtörténhetik, hogy a gumi kihalad. Ha pedig kihalad, akkor többnyire katasztrófa válik belőle, mert a gyorsan haladó autót olyankor nem lehet megfékezni és többnyire felfordul. Mert a gyorsan haladó gépnél egy pillanat alatt kész a katasztrófa még ha a legügyesebb soffőr tartja is a kezében a kormány kerekét.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A *Lloyd* társulat közgyűlése. Tegnap délután 2 órakor tartotta meg a *Lloyd* társulat évi közgyűlését. Elnök Armin elnök gyöngékedése folytán *Leopold Zsigmond* alelnök elnökölt. Elnök megnyitójában utalt arra a körülményre hogy a társulat ezuttal első ízben tartja közgyűlését az új díszes helyiségben, mely — úgy mond — minden várakozást kielégítő módon épült és rendeztetett be. Majd kifejté az elnök.

ség programját, mely a kereskedelmi és gazdasági érdekek ápolása mellett felöleli a társadalmi és kulturális célokat is. — Ezután a jegyzőkönyv vezetésére felkéri Sugár Károly társulati titkár, hitelesítésére pedig Löffler Jakabot és Reiber Emilt. A tárgysorozat első pontja értelmében titkár felolvasta a választmány évi működéséről szóló jelentését, mely részletesen ismerteti a múlt évben kifejtett tevékenységet. Ismerteti továbbá a lefolyt év gazdasági és kereskedelmi viszonyait s végül a társulat beléletében előfordult említésre méltó eseményeket vázolja. A közgyűlés tudomásul vette a jelentést, majd az előterjesztett zárszámadásokat és az 1911—12. évi költségelirányzatot jóváhagyva, a felmentvényt a választmánynak megadta.

(*) Az Első aradi betegsegélyző és temetkezési egyesület e hó 30-án kedden délután 5 órakor saját helyiségében (Árpád-tér 5. sz. I. em.) választmányi ülést tart, melyre a választmány tagjait ezután is tisztelettel meghívja Kohn S. N. elnök.

(*) Az Aradi izraelita kiházasító egyesület e hó 30-án, kedden délután háromnegyed 6 órakor saját helyiségében (Árpád-tér 5. sz. I. em.) választmányi ülést tart, melyre a választmány tagjait ezután is tisztelettel meghívja Kohn S. N. elnök.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Bonbonnier kabaré. A Fehér Keresztben játszó Bonbonnier színpad bemutató műsora, mely a legnagyobb siker jegyében indult meg, immár csak két napig mulattatja Arad kabaré kedvelő közönségét. Kedden és szerdán tartják bucsufelleptüket az első műsor tagjai, a kiket esütörtökön már az új tagok sok szenzációt tartogató gárdája vált fel. Hogy ezek a bucsu-estek ne a sablonos keretek közt folyjanak le az összes tagok az utolsó estekre tartogatott legjobb magánzámakkal lépnek föl, azonkívül Jaulus igazgató erre a két estére egy roppant kedves, kacagató új bohózatot állított össze, mely szintén egyik erőssége lesz e változatos műsoru bucsu-estnek. A junius elsejei új műsor sok meglepetést tartogat, melyekből egyelőre csak annyit árulhatunk el, hogy azok közt lesz Menó is a világhírű telepatikus csoda.

* Családi műsor a Heltai-kabarében. Szerdán este családi műsora, ugynevezett *fehéréstélyt* rendez Heltai Jenő, a Modern Színház igazgatója. A szerdai fehéréstélyt több aradi család felkérésére, a kedvezőtlen időjárás miatt elmaradt vasárnap délutáni népszerű előadás helyett rendezzi a direktor. A fehéréstélyt iránt máris nagy érdeklődés nyilvánul meg városzerte s előreláthatólag fényesen be fog válni. Heltai érdekes ujtása, hogy bizonyos estéken direkt fiatal lányok által is meghallgatható családi műsora adat elő. A szerdai fehéréstélyen lesz állított helyárak: két és egy koronás helyek lesznek. Szerdán különben bucsuzik a mostani társulat s csütörtökön lépnek fel az új tagok.

* Keleti Juliska utolsó fellépte. Holnap, kedden este bucsuzik az aradi közönségtől Keleti Juliska, a Heltai-kabaré ünnepelt vendégművésznője. Tíz napon keresztül ragyogtatta nagyszerű művészetét Keleti Juliska a Modern színpadon, ahol esténként a legszebb sikereket aratta. Keleti bucsujátéka elé érhető érdeklődéssel tekint az aradi közönség. Valószínű, hogy szép ünneplésben részesítik Keleti Juliskát, akinek keddi bucsufelleptén tartja Radó Sándor, a jónévi komikus is jutalomjátékát. Az érdekesnek ígérkező előadáson az összes szereplők pompás új számokkal szerepelnek.

* A „Kultura“ ötödik száma is beváltotta azokat az ígéreket, amelyeket megjelenésekor hirdett és úgy szerkesztés, mint kiállítás tekintetében méltó feltűnést keltett. Hogy pedig ez a vidéken szerkesztett lap mennyire megfelel hivatásának, azt leginkább az a nagy elterjedés igazolja, amely a lap fennállása óta tapasztalható. Es éppen ennek a nagy elterjedésnek a kifolyása az, hogy a „Kultura“ Ámon Vilmos szerkesztésében és a Röttig Gusztáv és Fia soproni cég kiadásában július hó elsejétől már nem havonta, hanem két hetenként fog megjeleni ugyanazon előfizetési áron és kiállításban, mint az eddigi havonta történt megjelenés mellett (ne-

gyedévénki 5 korona. A „Kultura“ 5. száma a következő tartalommal jelent meg: Consul: A magyar kultura. Szávay Gyula: A fülemile, Lux Terka: Fák az utszélén. Begyáts László: Görög derű. Zsirkay János: Ács Feliciáné. Köveskúti Jenő: Halálra készen. Homok: A macska. Thomée József: Vén mesemondó dajkám. Petrik Béla: A művészi fényképezésről. Harsányi Lajos: Nocturno. Györy Jenő: A „Szuvarov“. Mészáros Sándor: A fekete várban. Dr. Paulovits István: Petófiné két ismeretlen levele. Gyóni Géza: Tükör előtt. Ámon Vilmos: Az idegasszony. Skita Ervin: A közönség. Albert József: A préda. Köveskúti Jenő: Török költők. Paulovits István dr.: Baló Taszilo költeményei. Munkácsy Sándor: Színház. Havas Zoltán: Le salon. Ifj. Remetey Dezső: Budapest új állatkertje. Művészeti kórnika. Regécy-Nagy Béla: A keramikáról. Röttig Odó: Műpar. Györy Jenő: Ex libris gyűjteményünk elrendezése. Berkes Antal: Külvárosi utca. Szenes Fülöp: A művész leánya. Árvák. A kis hamis. Ágoston Ernő: Szilágyi A. ex. librise. Pála Jenő, Markhot A., Szalay Pál, K. Fangh Dezső: Könyvdiszek. Bacsa Endre: Az álom. Grabowsky Antal: Osztoszkodás. Az erdőben. Faragó Géza: Nehéz feladat. A köd. Petrik Béla: Szobafelvétel, Erdei ut. Szövegképek.

* A 2 Rewels a Nyári Színházban. Harsogó kacagás tölti be nap-nap után a nyári muzsa szellős hajlékát. Vidám nevetés látható a publikum arcán, a tenyerek tapsra ütődnek össze abban a pillanatban, amikor a 2 Rewels megjelenik a színpadon, hogy megkezdje ördögös produkciójának bemutatását. Mert amit ez a két csodaember produkál, az nemesak mulattató, hanem szinte a csodával határos. A leglehetősebbnek látszó produkciókat mutatják be ezek a kitűnő művészek, s mindazt oly könnyedséggel, természetességgel, mintha kaucukból volna a testük. S a közönség meglepetéssel nézi a mesteri produkciókat, s ötletes mutatványok nyomán mind süröbben hangzik fel a kacagás, a taps. Nem kisebb a sikerei a többi attrakciónak is; Olga Ferra szemekápráztatóan osodlatos, látványos mutatványainak, Iben-Obed marokkói tornászok mesés ügyességű produkciójának, s Miriannak, a fenomenális komédiásnak.

* Az Apolló új műsora meglepetésszerű újonságokkal szolgált a közönségnek. Izlésbeli előkelőség disztinvátság, magas művészi nivó jellemzik az Apolló új műsorát. A kinematográfia válogatott remekei vonulnak végig a vásznon, kaleidoskopszerű változatosságban tárva elénk tudományos, természetutáni és színművészeti ritkaságokat. Egyik slágere a fényes műsornak a francia repülőgép katasztrófa, amely Berteaux hadügyminiszter halálát okozta. Ezt a rettenetes jelenetet gyönyörű, megrázó képen tárja elénk. Az alpesi vadász, Schiller balladája után, Egy anya szive, jelenet az amerikai polgárháborúból, a szenzációs Mozgófényképűjság, s a humoros képek mind olyan látványosságok, amelyek a legteljesebb érdeklődésre méltók.

177

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Börtönre ítélt ügyvéd. Zágrábból jelentik: Több napi tárgyalás után ma fejezték be azt a rágalmazási pert, amelyet a horvát bíróság Hinkovics dr. volt orsz. képviselő a horvát koalíció egyik vezérférfia s kiváló védőügyvéd ellen indított. Hinkovics, aki mint védő szerepelt a nagyszerb hazaárulási perben elfogultsággal vádolta meg a bíróságot és több ily értelmű cikket irt a lapokba. A bíróság rágalmazási pert indított Hinkovics ellen, akit ma a zágrábi esküdtbíróság hat havi súlyos börtönre ítélte. A horvát bünvádi perrendtartás szerint a súlyos börtönbüntetés hivatalvesztéssel járt együtt. Az ítélet Horvátországban nagy szenzációt keltett. Zágrábban a törvénykezési palota előtt tüntetések voltak, a zavargókat a rendőrség hamarosan szétszította.

§ A csabai gyilkosság. Békéscsábáról jelentik: Szentkereszty Zsigmond báró a nagyváradi tábla elnöke ma Gyulán járt és ott Gálbory József törvényszéki elnökkel abban állapodtak meg, hogy a Zsilinszky fiuk bünygyé-

nek esküdtzéki főtárgyalását e hó 10-ére tűzik ki. A bünygy nyomozása már teljesen befejezést nyert és most a vádirat megszerkesztésén dolgoznak.

Politikai érdekességek.

Távirati tudósítás.

Budapest, május 29.

Justh Gyula az Apponyisták ellen.

A függetlenségi Justh-párt vasárnap Hódmezővásárhelyen rendezett népgyűlést az általános titkos választójog érdekében. A népgyűlésen, amely délelőtt tíz órakor kezdődött a Kossuth-téren, megjelent Justh Gyula is és hosszabb beszédet mondott. Ostorozta a felekezeti sötét lovagjait.

— A vallási villongásokat — hirdette Justh Gyula — ne vigye bele senki a politikába. Volt már egyszer ilyen törekvés az országban, ott volt a nyolcvanas évek elején az antiszemitizmus, amely mint párt lépett fel. Ugyan ki szállt akkor szembe vele? Egyedül a függetlenségi és 48-as párt. Az akkori szabadelvűpárttól ugyanis az antiszemitizmus odáig fejlődhetett volna, mint Oroszországban: a progromig. Fiatal, kezdő politikus voltam akkor, — mondta Justh — de megbuktattam Makón az antiszemita párt jelöltjét, Széll Györgyöt. Ma pedig mit látunk? Olyanok, akik függetlenségieknek vallják magukat, nyíltan bele akarják vinni a vallási villongást Magyarország közéletébe. Ezek elfelejtik, hogy az antiszemitizmus nem egyeztethető össze a függetlenségi elvekkel. Olyanok izgatnak a felekezeti sötét lovagokkal. Olyanok izgatnak a felekezeti sötét lovagokkal. Olyanok izgatnak a felekezeti sötét lovagokkal. Olyanok izgatnak a felekezeti sötét lovagokkal.

A miniszterelnök Kossuth Ferenccel.

Mint félhivatalosan jelentik, Héderváry Károly gróf miniszterelnök ma délután fél kettőkor meglátogatta lakásán a beteg Kossuth Ferencet és hosszabb ideig maradt nála.

A sztrájkoló hajósok.

Távirati tudósítás.

Fiume, április 29.

Wickenburg István gróf kormányzó és neje vasárnap olaszországi tartózkodásuk után visszaérkeztek Fiumába. Fogadásukra a kormányzóság és a tengerészeti hatóság főbb tisztviselői és Eidlitz Hugó, az Adria igazgatója jelentek meg. A kormányzó az Ungaro—Kroata társaság munkásainak sztrájkja miatt félbeszakította üdülését és nyomban átvette a kormányzóság vezetését.

A kormányzó a sztrájkmozgalom eseményeiről részletesen informáltatta magát és az eddigi intézkedéseket helybenhagyta. Az Ungaro Kroata igazgatósága vasárnap felhívást bocsátott ki, melyben a bérmozgalom miatt elbocsátott személyzet helyébe új alkalmazottakat keres. Az igazgatóság intézkedett, hogy revkálauzokkal és tengerészeti hatósági fűtőkkel és gépészekkel a Zengg, Abbázia Lovrana között a korlátolt számú járatokat megindítsák. Hétfőn a velencei járat elmarad Vasárnap délelőtt a Pannónia sok utassal elindult Raguza helyett Cattaróig. A délután ideérkezett Gödöllő hajó személyzete a tisztikar kivételével a sztrájkolókhöz csatlakozott. A tengerészeti hatóság eddig 32 állami alkalmazottat, a haditengerészet 18 altisztet és fűtőt bocsátott a társaság rendelkezésére. Rödiger Ernő revkapitány Polába utazott, hogy az admirálissal a sztrájkjal kapcsolatos eseményeket megbeszélje. A Klub dei Macchinisti Marittimi által az Ungaro Kroata társaság hatósági támogatása miatt tiltakozó táviratot intézett a miniszterelnökhöz, amire azonban nem jött válasz.

A munkás egyesület vasárnap délelőtt konferenciát tartott, amelyen elhatározták, hogy az Ungaro Kroata alkalmazottainak sztrájkját to-

vábra is fenntartják és küldöttséget menesztenek a tengerészeti hatósághoz. Sztrájkolókból álló 20 tagu deputáció Fuhrmann Ferenc alelnöknel tiltakozott a nem hivatásos tengerészek alkalmazása és a társaság támogatása ellen. Az alelnök kijelentette a hatóságoknak, hogy a közérdek megvédése vezette és további intézkedéseit is ez irányítja és protestálásról a kormányzónak fog jelentést tenni. Weinhardt Gusztáv pénzügyigazgató a tengerész pénzügyorségből több fűtőt és gépészt átengedett a társaságnak. A sztrájkolók csendben viselkednek és rendőri beavatkozásra eddig nem volt ok.

Achimné mint népgyűlési szónok.

— A csabai választási harc. —

Távirati tudósítás.

Békéscsaba, május 29.

Achim András halálával megüresedett békéscsabai mandátumért erős harc folyik. Három jelölt áll egymással szemben, *Kristóffy József* volt belügyminiszter, a parasztpárt jelöltje, *Urszinyi János dr.* békéscsabai ügyvéd, pártönkivüli függetlenségi és *Szegheő Gábor dr.* budapesti ügyvéd, a ki a kis-parasztpárt jelöltje. A választás pénteken lesz s az előcsatározásokból nyilvánvaló, hogy erős küzdelem lesz a jelöltek között. A tulajdonképeni harc *Kristóffy* és *Urszinyi* között fog eldőlni, míg *Szegheő*nek semmi sánsza sincs a győzelemre. Valószínű az, hogy egyik jelölt sem fog abszolút többséget kapni, hanem *Kristóffy* és *Urszinyi* között pótválasztás lesz.

A jelöltek vasárnap tartották programbeszédüket, azaz inkább csak *Urszinyi* és *Szegheő* tartott programbeszédet, míg *Kristóffy József* érdekében többen leutaztak Békéscsabára.

A Népegylet mögött, a piacon délután három órakor gyülekezett a parasztpárt. Rettenetes hőség volt. Az emelvényen *Fényes Samu dr.*, *Szakolczay Árpád*, *Hodzsza Milán*, *Baszofszy Lajos*, *Csizmádia Sándor* és a parasztpárt helyi nagyságai foglaltak helyet. Lenn egyre gyűlt a nép, csupa fekete ruhás, komoly, ráncos homlou ember. Amikor a népgyűlést megnyitják, több mint kétezer paraszt áll a térségen, ünnepélyes néma csendben. *Kristóffy* programját *Fényes Samu* mondotta el. Közben husz fekete ruhás asszonytól kísérvé megérkezett *Achim András özvegye*. Szép termetű, gögös tartású asszony, egy urihölgy, minden mozdulata, a fájdalma, nyugalma nemes és előkelő. A két nemzetiségi szónok *Hodzsza Milán* és *Baszofszy Lajos* után ő állott az asztal elé. Halálos csend támadt. A kezét fájdalmasan a homlokához szorítja, aztán beszélni kezd. A hangja egészen különös, hangosan cseng és mégis, mintha zokogna, olyan panaszos és megindító. Tótul a következőket mondotta:

— Valaki azt kérdezte itt, hogy hol van *Achim András*, aki mindig pontos volt, soha el nem késétt, akkor, amikor a vérei jogairól gyűléseztek Békéscsabán. Igen, *Achim András* pontos volt, igaz, *Achim András* nem késétt soha. Én felelni tudnék erre a kérdésre, én meg tudnám mondani, hol van *Achim András*!

A tömeg megmozdul. Ez a különös, nagyszerűen dresszírozott nép nehezen indul fel. Mint a mély kut, olyan a csabai ember, — mondotta valaki — sokáig tart, amíg a szó belézuhan és hullámot ver benne. *Fényes Samu* okos beszédet mondott. És még sem volt látható hatása. *Achimné* egyszerű szavai gyújtották fel őket először. Ezer fekete, csontos, óriási ököl lengett a levegőben. És mint a gyilkos pisztolylövések, olyan keményen és tompán hangzott:

— Gyilkosok! Gyilkosok! *Achimné* előre hajolt és körülnézett. Aztán folytatta:

— Én meg tudnám mondani, miért nincs itt, az uratok, a vezérek, a szolgárok, *Achim L. András*! Ha a teste künn porlad a temetőben, golyótól átjárt gyönyörű teste, amelyet betegség soha sem bántott, láz nem emésztett, a lelke itt jár köztetek. Mondjátok, emberek, nem látjátok, nem cseng a fületekben *Achim* szelleme, *Achim* szava? Én, a mi urunk siromig gyászoló özvegye mondom, maradjon együtt a parasztpárt és töljön férjem örökébe *Kristóffy József*!

Még néhány szocialista beszélt, aztán nyugodtan, rendben szétment a gyűlés. *Achimné* egész a lakásáig kísérték a parasztasszonyok. Itt sorba kezet csókoltak neki, keresztet vetettek, megáldották a házát és lassan elszéledtek...

A Kossuth-szoborral szemben egy piros-fehér-zöld posztóval borított emelvényről tartotta programbeszédét *Urszinyi János*. A Kossuth-párt *Hammersberg László* és *Borsos János* képviselőket küldte le a támogatására. A hallgatóság körében a város intelligens elemei, függetlenségi és munkapárti választókon kívül azok a választók is megjelentek, akik a parasztpárttól eltántorodtak.

Szegheő Gábor dr. kis hallgatóság előtt fejtette ki programját. A fiatal ügyvédet *Kalmár Antal* és *Markos Gyula* támogatják.

HIREK.

Véres multság egy kerthelyiségben.

(Katonák és civilek összeütközése.)

Távirati tudósítás.

Budapest, május 29.

Tegnap este Budapesten a Városligetben az Angol-park tőszomszédságában, a *Hermina*-ut 65. szám alatt levő „Gyöngyvirág” vendéglőben polgárok és katonák mulattak. Sváb fuvós-zenekar muzsikája mellett táncoltak a leányok, legények, többnyire katonák, huszárok, bakák, tüzérek, utászok és egynéhány civil legény.

Tíz óra tájban a kerthelyiség utca felől eső részében *Bajnár György* fuvaroskocsis összevezetett egy tüzerkatonával. Verekedés közben *Bajnár* kést rántott elő és teljes erővel a tüzerkatona hasába döfte. A katona felkiáltott:

— Bajtársak! Ide hozzám, megölt egy civil.

A katonák felugráltak az asztaloktól és *Bajnárra* rohantak, a kit össze-vissza vertek és megszurkáltak. *Bajnár* is kétségbeesve kiáltozott:

Ölnek a katonák!

Erre a kerthelyiségben lévő civilek is verekedésbe kezdtek és óriási vérengzés támadt. Repültek a poharak, korsók, székek, leverték a lámpákat. Nagy riadalom támadt, amikor megérkezett a vérengzés színhelyére a IV. szeke-rész divízió őrzője, *Széchy Gábor* káplár vezetésével. Az őrző felállott a vendéglő kapujában, amikor a katonákat meglátták a korcsmában lévő civilek, valamennyien az őrző ellen fordultak és székekkel, söröskorsókkal bombázni kezdték az őrzőket. Egy szék *Széchy* káplárt a fején találta és nyomban előntötte az arcát a vér. *Széchy* tüzet vezényelt, mire az őrző a levegőbe lőtt. A lövések zaja nagy pánikot okozott, a vendéglőben lévő tömeg eszeveszetten menekülni kezdett, egymást gázolták le az emberek és néhány perc alatt a vendéglő csaknem teljesen kiürült.

Közben a szomszédos rendőrlaktanyából *Laki Imre* rendőrfelügyelő vezetésével egy szakasz rendőr vonult ki és ezeknek sikerült a rendet helyre állítani. Ekkor látszott csak, hogy a civilek és katonák harca mily rettenetes pusztítást vitt végbe. A kerthelyiség nagyrészt a verekedők csaknem lerombolták a földön pedig több sebesült hevert.

Csakhamar megérkeztek a mentők, akik ápolás alá vették a sebesülteket. Ezek közül súlyosabban sebesült meg az a tüzerkatona, akit *Bajnár* hasba szurt. Ezt életveszélyes sérülésével a 16-ik számú helyőrségi kórházba vitték, ahol reggelre meghalt. Súlyosan sebesültek még *Szécsi Károly* káplár, *Bajnár György* kocsis, *Hegyi Zsigmond* napszámos, *Eperjesi Ferenc*, *Hegyi János*, *Szödi József* szeke-rész katonák, *Horvát György* napszámos; könnyebb sérülést szenvedtek *Odor Lajos* és *Bálint Imre* rendőrök. Ezeknek a sebeit a mentők bekötötték, de mert kórházi ápolásra szükség nem volt, a helyszínen hagyták. A verekedők közül a főkapitányságra vitték: *Bajnár Györgyöt*, *Hegyi Zsigmondot*, *Urcsai Jánost*, *Ács Istvánt*, *Simkó Jánost*, *Tóth Károlyt* és *Kalina György* napszámost, akiket kihallgattak és azután elbocsátották őket *Bajnár György* kivételével, akit a rendőrség szándékos emberölés büntette címen letartóztatott. A katonai hatóság is vizsgálatot indított és a vérengzésben résztvevő katonák közül többet a helyőrség fogházában letartóztatott.

— Az időjárás. (Az országos meteorológiai intézet hivatalos jelentése.) Jólát: Lényegtelen hőváltozás és ettől, inkább csak az ország déli felében eső, vagy zivatar várható. A hőmérséklet déli tizenkét órakor 24.2 C. fok volt.

— *József főherceg* *Kisjenőn*. Mint már jelentettük, *József főherceg* e hó 26-án érkezett a reggeli személyvonattal Budapestről *Kétegyházán* át *Bánkúti* birtokára, ahonnan sikeres cserkészlet után este 8 óra után különvonattal *Kisjenőre* érkezett. Ő fenségét már több ízben várták ide. Más esztendőben az őzbak-vadászatot április első felében szokta megtartani, mely időpont az idén is e célra ki volt tűzve, azonban közbejött akadályok miatt kitolódott. *Kisjenő* vendége kitartó vadász. Hajnali 3 órától késő estig fáradhatatlanul üzi kedvelt sportját a vadászatot. Szombaton *Ágyán* és *Szintyén*, vasárnap reggel *Facséten* cserkészett. Délután 10 órakor a kegyuri templomban misét hallgatott és ebéd után folytatta a cserkészletet a fekete gyarmati erdőben. Hétfőn korán reggel különvonattal *Bánkútra* rándul cserkészletre, ahonnan a *Kétegyházáról* délután 5 órakor elinduló gyorsvonattal Budapestre utazott.

— *Kossuth Ferenc* és a legújabb *Kossuth-szobor*. *Sátoraljaújhegyről* jelentik: Nagyszabásu ünnep keretében leplezték le tegnap *Sátoraljaújhegyen* *Kossuth Lajosnak* legújabb szobrát. A leleplező ünnepélyen jelen volt *Kossuth Ferenc*, gróf *Apponyi Albert*, *Kazy József* államtitkár a kormány képviselőjében és körülbelül husz képviselő. A képviselőház koszorúját *Apponyi Albert* gróf tette le hosszabb beszéd kíséretében. *Kossuth Ferenc* az ünnepségen a melegtől és az ut fáradtságaitól rosszul lett. Orvosokat hívtak hozzá, akik frissítővel és oxigénnel térítették magához. Egész délelőtt gyenge volt, az ünnepélyen feltűnő halványan és gyengélkedve vett részt, de az orvosok tanácsára nem szólalt fel. Az ünnepély után szállóbeli lakásán kipihente magát és a banketten nem vett részt. Délután hazautazott, tíz órakor érkezett Budapestre. Ma már egészen jól érzi magát, de lakását nem hagyta el.

— Luéger barátjának emlékiratai. Bécsből jelentik: „Emlékezéseim Luéger Károly dr.-ról” címen ma Bécsben egy röpirat jelent meg. A röpiratot *Peskába* Marian Bécsben élő magyar származású festő írta. A művész, aki többször lefestette Luegert, elmondja könyvében, hogy 1905-től 1909-ig intim viszonyban volt Luégerrel. Ez a viszony szerinte csak platonikus volt, a klisirozott levelek tartalmából azonban nem egészen ez tűnik ki. Különösen érdekesek a levelek aláírásai. A derék magyarfaló Luéger így fejezte be leveleit: „— csókol dein édes Krampuszid”. — Elmondja könyvében Luéger barátja, hogy Luéger nagyon szűkmarku volt az anyagiakban s csak akkor nyitotta meg az erszényét, ha pártja becsületéről volt szó, de akkor se szívesen. Egyszer megkérdezte Luégerrel, hogy miért olyan szomorú, mire ő azt mondta: „Ezek a csirkefogók (t. i. a párthivei) nem tudnak leszokni a lopásról”.

— A békésmegyei új főispán. Egy békéscsabai lap azt jelenti, hogy Békésmegye főispáni széke legközelebb betöltésre kerül Kéry Gyulával. Kéry Gyula neve nem ismeretlen Békésvármegye közönsége előtt. Lukács György dr. főispánsága idejében került Békésvármegyébe, ahol mint a főispán titkára tevékeny munkásságot fejtett ki. Azután a belügyminiszteriumba került s állami szolgálata alatt érdemeket szerzett. — Meg kell jegyezni, hogy Kéry kinevezésének híre már nem először járja be a lapokat. Egy csabai lap különben azt is tudni véli, hogy az installáció napját is kitűzték már.

— A tizennegyedik aradi vértanu szobra. Az aradi tizennegyedik vértanunak Kazinczy Lajos honvédtábornoknak a Zemplénmegyei Széphalmon szobrot állítottak, amelyet most lepleznek le. Kazinczy 1849. augusztus 25-én rakta le a fegyvert Zsibón, Grottenzjelm orosz tábornok előtt. A fogságba jutott Kazinczyt az oroszok előbb Nagyváradra vitték, majd később kiadták Haynaunak, ki őt Aradra vitette s az ottani várba záratta el. Haynau régóta ősmerte Kazinczyt és őt épp úgy gyűlölte, mint Leiningent és Damjanichot. Kazinczy sorsa tehát azzal, hogy az oroszok őt is kiadták az osztrákoknak, meg volt peosételve; 1849. évi október 8-ik napján az aradi császári haditörvényszék Kazinczyt, mint az osztrák hadsereg volt tisztjét felségsértés miatt halálra ítélte, de kivégzése a többi elítélt 18 tábornokkal nem egy időben, vagyis nem október 6-án, hanem jóval később, vagyis október 25-én történt. Éppen az a körülmény, hogy Kazinczy kivégzése nem egy időben történt tizenhárom vértanu társaival, szülte azt a sajnos eredményt, hogy Kazinczy érdemeit és értékét az utókor, mind e mai napig nem méltatta és nem jutalmazta akként, mint a tizenhárom vértanút. Igaz, hogy Salacz Gyula, Aradváros volt érdemes polgármestere, mikor ezelőtt 20 esztendővel az aradi szabadságszobor mintázásáról és felállításáról szó volt, nemcsak felemlítette Kazinczyt és annak érdemeit, de egyenesen javaslatba is hozta, hogy a szintén mártíromságot szenvedett 14-ik hős honvéd tábornok domborművének helyezettessék a szabadságszobor talapzatán. Ez indítványával azonban, valószínűleg a 13-as számhoz kötött szimbólum folytán — kisebbségben maradt Arad város derék polgármestere. Most azután a vértanuhalált szenvedett honvédtábornok emlékeztét a Széphalmon felállítandó szobor fogja az utókor számára megörizni.

— Temetések. Ma délután helyezték örök nyugalomra özvegy Kovács Frigyesné, Kohut Juliannát a felső temetőben. Az általános becsülésben élt urinő temetésén megjelent Vargassay Lajos polgármester vezetésével a városi tanács, azonkívül a város társadalmának számos előkelő szereplője. A halottat a Kápolna-utca 1. számú gyászházánál Mónay Ferenc minorita lelkész szentelte be s a nagyszámú gyászoló közönség a felső temetőbe kísérte.

Vasárnap délután nagy gyászoló közönség részvéte mellett hantolták el özvegy Inkei Emilné, született Epstein Emilia asszonyt, aki 69 éves korában Budapesten halt meg. Az agy urinő egy éve költözött el Aradról Budapestre és a fővárosban halt meg. Holttestét Aradra szállították és a zsidó-temető halottas házából temették el. Vágvölgyi Lajos dr. aradi főrabbi mondott megható gyászbeszédet. Az elhunytban Lipner Károly volt aradi honvédeződes arányát gyászolja.

— Bánffy báró hagyatéka. Budapestről jelentik: Az I—III. kerületi járásbírószágon Déry járásbíró szombaton délelben hirdette ki Bánffy Dezső báró végrendeletét. Az aktusnál jelen voltak: az özvegy, báró Feilitzsch Bertholdné, Bánffy Kázmér báró, Bánffy Ferenc báró és Bánffy Dóra báróné. Megállapították, hogy Bánffy egyszerű levélpapírra 1897. augusztus 10-én sajátkezűleg írta végrendeletét és azt Rupp Zsigmond kir. közjegyzőnél helyezte el. Bánffy összes vagyonát egyenlő arányban a gyermekeire hagyta, kivéve budai palotáját és ingóságait, a melyeket özvegye, Máthé Ilona örökölt. Meghagyta ezenkívül a báró a gyermekeinek, hogy az özvegynek évi négyezer korona járadékot fizesse, ezt azonban egy összegben fizetendő nyolevezezer koronával megválthatják. A család a végrendelet intézkedéseit meggyugvással fogadta.

— Az aradi nemzeti munkapárt végrehajtó bizottságának t. tagjai e hó 30-án, kedden este fél 9 órakor, a párt helyiségében (városi bérház, Andrassy-téri rész, régi Lloyd helyiség) megtartandó ülésére tisztelettel meghívja az elnökség.

— Muszáj pezsgőzni. Szegedről jelentik: Szegeden a Vig. Szinpad nevű állandó kabaré-helyiségben néhány hét óta Sarkadi Vilmos a Royal-Orfeum jónévű művészenek vezetése alatt egy orfeum-társulat játszik. Csupa ismert nevű színész és színésznő, de a közönséget még a jó műsor is nagyon gyéren vonzza. Az általános részvétlenség merész elhatározásra indította Schönfeld Jenőt, a kabaré vendéglőst. Házirendet szerkesztett, amelynek legfontosabb pontja, hogy előadás után a szereplő hölgyek nem távoznak el, hanem kötelesek pezsgőzni, palikát fogni és velük akár délig mulatozni. Az egyik színésznő megtagadta a házirend e kedves paragrafusának teljesítését, kilépett a társulat kötelékéből és egy szegedi lapban nyilatkozatot tett közzé. Ebben védi színésznői talárlját és energikusan tiltakozik a pezsgődámává való degradálás ellen. A nyílt levél alapján megindította az eljárást a főkapitány és alkalmi lesz foglalkozni az ügygel az Országos Színészegyesületnek is, ahol a megsértett színésznők az esetet följelentették.

— Házasság: Pacséri Odry Zoltán rendőrségédtiszt, az országos híró, kitűnő sportférfi, pacséri Odry Lehel nyugalmazott operasínek fia, házasságot kötött Dörner Péter simonyifalvi földbirtokos leányával, Elizzel.

— Kutyamarások. Ma délután három kutyamarási eset fordult elő a város területén. A sebesülteket orvosi ápolás alá vették, míg az ebeket a gyeptesteri telepre szállították megfigyeltetés végett.

— Az aradi függetlenségi párt fölhívása. Felkérjük mindazokat a polgártársakat, akik a pünkösti ünnepekre Szilágysomlyóra jönnek, hogy ki-ki szombaton reggel vagyis június 3-ikán az induló táblavonatnál jelen legyen az elhelyezkedés miatt. Továbbá kérjük az ujonnan jelentkező polgártársainkat, hogy levelező lapon tudassák részvételüket Vizer Lajos és Nagy Kálmán elnököknél legkésőbb csütörtökig. Tisztelettel az elnökség megbízásából Szapponos Lajos.

— Házvétel. Hegedűs László Acsev. igazgató-főmérnök Apponyi Albert köruti házát megvásárolta Montag Manó földbirtokos 120,000 koronáért.

— Gyermeknapok Aradon. Szorgalmasan készül az aradi Fehér Kereszt gyermekvédő egyesület az idei gyermeknapokra. Vasárnapi számunkban már közöltük az aradi gyermeknapok részletes programját, amelynek előkészítésén most fáradozik a rendezőség. Dr. Mülek Lajosné, a rendező bizottság agilis elnöknője özv. Vertán Antalné társaságában vasárnap fölkererte belafalvi Fekete Miklós tábornokot és Barbini Sándor ezredest, valamint ezek nejeit a gyermeknapok rendezésében álló részvételre. A tábornok és az ezredes a legnagyobb előzékenységgel megígérték, hogy nejeikkel együtt a pünkösti gyermeknapokon személyesen is megjelennek a gyűjtő sátrakban. Ugyancsak ekkor eszközölte ki Mülek az ezredparancsnoknál, hogy a két gyermeknapon díjtalanul játszik a sátrak előtt. Örömmel vette tudomásul a rendező-bizottság, hogy Heltai Jenő, a Modern Szinpad igazgatója a legnagyobb készséggel, díjtalanul föllépteti több tagját a sátrak előtt. A rendező-bizottság terve szerint a Heltai-kabaré közreműködő művészei a déli órákban autóbussz tetejéről fognak előadni, miközben a hallgatóság között a gyűjtő urhölgyek szedik a filléreket. És csakis a filléreket kívánja a rendezőség, amelynek általában az az intenciója, hogy mindenféle zaklató-pumpolást kizárják a gyűjtésből s az utcán járókelők néhány fillérral leróhatják a nemes célra szánt adójukat.

— Halálozás. Trux Bertalan, ny. kir. adótárnok f. hó 29-én, életének 79-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. Május 30-án délután fél 4 órakor temetik a dohánybevaltó hivatal telepéről.

— Huszonnégy millió korona magyar bányákra című cikkünkre vonatkozóan a következő levelet kaptuk: Mélyen tisztelt szerkesztőség! Becses lapjának 120 számában „24 millió korona magyar bányába” című cikkéhez nagyon felkérném, hogy mint társtulajdonos hozzájáruljak, a mennyiben korrigálásra szorul azon egy tétel, hogy mi a bányát eladtuk 396 ezer koronáért; mi ugyanis a bányát nem pénzért adtuk át az említett S. Hoffmann urnak, hanem szerződésünk szerint, csak 1000 font sterlinget az 24.000 koronát fizet a társaságtól a részvények egy harmadát vesszük át és a társaságnak egy harmadában részvényesei maradunk, mert nem olyan az anyagunk és a bányánk, hogy ezt mi mint tulajdonosok eladnánk, ezt megfizetni nem lehet nekünk, kik tudjuk, hogy mi van a birtokunkban nekünk csak tőke kellett, hogy üzembe vehessük a bányánkat és e tőkét 2 harmadrészt kell a jövedelemnek áldozunk fel, elég drága pénz, de sajnos, mi magyarok ezzel így szoktunk lenni, ha munkára pénz kell, külföldre kell menni. Maradtam a szerkesztőség legkésőbb hiva Körösbánya, 1911. május hó 27. Ullmann Ferenc.

— Szerencsétlenség a pamutgyárban. Ma délután három óra tájban a Hungaria pamutgyárban egy fonógép Ivanics Mariska 19 éves munkásleány bal mutatoujját leszakította. A sebesült leányt Kabdebó György dr. részesítette első segélyben.

— Aradi fogorvos sikere a külföldön. A világ minden részéből nagy számmal sereglenek most az orvosok Drezdába, hogy megtekintsék az ott rendezett nemzetközi higiénikus kiállítást. Ezzel kapcsolatosan Németország legnagyobb egyesülete a német fogorvosok egyesülete évi rendes közgyűlését is megtartotta, amelyen az orvosvilág legnevesebb szereplői bemutatták új találmányaikat. Ezek között van a nyugati országokban is elismerést és jó nevet szerzett Wiener Gyula dr. aradi fogorvos, akinek az egyesület pénteki ülésén föltűnést keltő sikere volt. Wiener dr. ugyanis bemutatta az általa föltalált teljesen új módszert, amelynek segítségével az alsó fogsort egy nap alatt teljesen el lehet készíteni. Emellett szakelőadást is tartott, amely a legnagyobb tetszésre talált, s új módszerének és az általa készített arany-munkálatoknak bemutatásával a megjelentek csodálatát vívta ki. A kiállításra Drezdába érkezett Willinger, Sachs és Guttmann berlini tanároknál Wiener dr. kurzusokat hallgat. Ezek a kurzusok legcsodálatosabb fogművészeti specialitás elsajátítására voltak alkalmasak. Ugyanis Wiener dr. elsajátította azt, hogyan lehet a leglazábban álló fogakat is furás, vagy reszelés mellőzésével, egy különös, de alig látható készülék segítségével megszilárdítani. Amint halljuk Wiener dr. május 31-én tér vissza, hogy praxisát itt újból megkezdje.

— Az uszóbajnok utolsó bravurja. Tegnap részletesen megírtuk, hogy a budapesti hatodik kerületi felső kereskedelmi iskola növendéke, Csipcsala Mihály szombaton délután az Erzsébet-hidról beleugrott a Dunába és odaveszett. A tizenhét éves fiú bejelentette szándékát Markovics rendőrtanácsosnak, elmondván, hogy ő híres uszó, több kitüntetésre van tagja a budapesti Atlétikai Klubnak, az olympiai versenyekre gyakorolja magát és azért próbálja meg a vakmerő ugrást. Baja, mint mondotta, nem történhetik, de nem akarja, hogy megelőzzék, mert egy másik sportklub tagjai szintén terveznek hasonló ugrást. Valóban járt is már Csipcsala előtt Markovits tanácsosnál két fiatalember a Műgyetemi Atlétikai és Futball-klub részéről, kik hasonló tervre kértek engedelmet. A tanácsos a szükséges biztonsági intézkedések kikötése mellett nem tett ellenvetést. Csipcsala szombaton leugrott és belefuladt a Dunába. Sportemberek azt mondják, hogy valószínűleg már esés közben szívmérgőzés érte. Holttestét azóta mindenfelé kerestetik, de nem tudták ráakadni. A víz elsodorta. A rendőrség most minden intézkedést megtett a halott föl-kutatására és negyvenöt dunamenti községbe küldte meg táviratilag a pontos személyleírását. A főkapitányságon mondják, hogy hasonló ugrást sportszervelemből vagy produkció céljából már többen tettek a Dunába a hidakról. A mikor a kiállítás idején a Konstantinápoly mulatóhely még megvolt, három külföldi uszóbajnok is leugrott, néhány évvel ezelőtt pedig egy uszómester leánya és nem történt bajuk. Csipcsala hatalmas izomzatú fiatalember volt, a kit nem néztek tizenhét éves gyereknek, hanem meglelt férfinek. Ma déjelőtt megjelent a rendőrségen Riedl heatismester, a fiu apja és intézkedést kért fia holttestének felkutatására.

— Hölgyeim! Huszonnyolc éves, keresztény, elegáns megjelenésű, tartalékos hadnagy, gépészmérnök vagyok. Keresek egy oly kedves feleségnek valót, kinek oldala mellett boldog családi életet tudnék megteremteni. Május 8000 koronára emelkedő jövedelmem lévén, gondtalan életet biztosítok annak, kit életpárul választok. En a háziteendőkből jártasságot, meg a lelki jószágot hozományomnál többre becsülöm. Teljes

című leveleket „Májusillat“ jellegével a kiadóhivatalt továbbít.

— Életunt asszonyok. Szökőcs Sándorné szül. Kovács Katalin 49 éves aradi napszámosnő ma délután a Legelő sor 13. sz. alatti lakásán öngyilkos szándékkal marólugot ivott. Az öngyilkosjelölt, akit életveszélyes belső sérülésekkel a mentők kórházba szállították, azért akart megválni az élettől, folyton betegeskedett és lábfájása miatt már nyolc hónapja nem tudott járni. — Ma este negyed 8 órakor Tóth Anna napszámosnő a Rákóczi-kávéház előtt a lóvasuti sínekre feküdt és kijelentette a helyszínére érkezett rendőrnek, hogy meguntta az életét és meg akar halni. Az asszonyt, aki meglehetősen részeg volt a rendőrszem lakására szállította.

— Prodanovits Döme levelet intézett hozzánk reflektálva arra a följelentésre, amelyet Lázár Sebóné tett a rendőrségnél ismeretlen tettes ellen. Prodanovits kijelenti, hogy a följelentés adatai valótlanak, mert neki nem hamis a keresztlevele, amit különben a vizsgálat is ki fog deríteni. A vizsgálatot ő nyugodtan várja.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban e hó 29-én a következő születéseket, halálozásokat jelentettek be és házasságot kötöttek: Született: Fuchs Lázár kárénak Margit nevű leánya. Dragán Demeter napsz. Sándor nevű fia. Blágy György napszámosnak Illés nevű fia. Etlinger János napszámosnak Ferencz nevű fia. Földesi Lajos igazgatónak Ilona nevű leánya. Tátos Mihály napszámosnak Julianna nevű leánya. Meghalt: Fuch Antal 74 é. építőmester. Pittner Nándor 74 é. magánzó. Lindenbaum Margit 42 napos leány. Kovács Sándor 65 é. magánzó. Matula Ádámné 54 é. pályasörneje. Frux Bertalan 79 é. nyug. kir. adótárnok. Szabó Julianna 3 hónapos leánya. özv. Szász Jánosné 60 é. kisbirtokos neje. Gál József 68 é. msg. hiv. Jank Miklós 57 é. napszámos. Házasságot kötött: Fischer Vilmos vendéglős Krieb Rozáliával, Tóth Péter máv. váltókezelő Markovics Zsófiával. Kovács István gépész. Muzslay Gizellával.

VITA FORRÁS

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbetegnek, köszvény, hólyag- és vesebetegnek.
Félpohár VITA-forrás a gyomorerőst azonnal megszünteti.
A vállalat tulajdonosa: 1556
„CONSUM“ kereskedelmi részvénytársaság
Budapest, VI., Teréz-körút 4. Telefon 10-12.
Főraktár: Nagy Farkas cégnél Aradon.
Kapható minden jobb fűszerüzletben és gyógyszerárban.

— Ridikül, kizáráska ajándékok, bőröndök, sportcikkék, teniszverők, labdák és hálók, fociból, fűlestábla, sétatatók, illatszerek, kölni vizek, hajvizek, fogporok, mosdószappanok, kefe, fésű és pipere áruk legnagyobb választékban és legolcsóbban kaphatók Hegedűs Gyula üzletében, Aradon, Andrássy-tér 15. 228

— Discretió mellett azonnal és olcsón készít mindennemű írásmunkát és sokszorosítást Ziffer Sándor írógépvállalata Forray-utca, gr. Hunyady-palota. 688

— A nyaraló és fürdőző közönség figyelmét felhívjuk Kerpel Izsó 100,000 kötetes kölcsönkönyvtárára és zenemű kölcsönző intézetére. 2322

— Személyhitel nyugdíjképes tisztviselők és katonatisztek részére kapható előnyösen Szűcs F. Vilmosnál Arad, Karolina-utca 8. 1852.

— Francia lőkörök legbiztosabb készítésére, — házilag — a lőkör azoma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 1450

TARKASÁGOK.

(Az éjszaka embere.) A külső városrészben egy emeletes háznál, az éjjel különös rendőri eset történt.

Az éjjeli őrző az éjjelre, hogy egy emeletes házhoz létra van támasztva és azon igen óvatosan mászik föl egy ember. A rendőrök előugrottak és a létra tövéből rászóltak a különös alakra:

— Mit keres maga ezen a létrán?

— Pszt! — szölt le a gyanús ember. — Azt nézem az ablakon keresztül, hogy alszik-e már a feleségem?

(A feleség véleménye.) A kávéháznak valóságos réme egy tisztos matróna, a ki detektívhez méltó buzgalommal szokta nyomozni az urát a kártyaszobákban. A minap is megjelent az egyik kávéházban, s miután alaposan kikutatta a zöldasztalok környékét, berontott az egyik kártyaszobába, majd diadalmasan kiáltott föl:

— Megvagy!

Az ismerős hangra rémülten vetette föl a fejét a tisztos matróna férje, aki az egyik sarokasztalnál görnyedt partnerei között. A matróna megvetően nézett végig a megzavart társaságon, majd odarohant az urához s ilyen módon adott kifejezést haragjának és megvetésének:

— Nem süil ki a szemed, hogy olyan emberekkel ülsz le kártyázni, akik — még veled is leülnek!

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Az Aradi Központi Takarékpénztár közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 29.

Az Aradi Központi Takarékpénztár vasárnap délelőtt rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen az intézet tovább vezetőjét határozta el. Remény van tehát arra, hogy az intézet zavartalanul működik tovább. A közgyűlést Szabó Zoltán nyitotta meg. Velosov Géza volt az első felszólaló, aki körvonalazta a gyűlés célját s bejelentette, hogy az intézetet ért veszteségeket az igazgatóság a tartalékalapból kívánja fedezni.

Momák Döme dr. felszólalása után, amelyben a jövő fejlődése iránt bizalommal viseltetik, Velosov Géza dr. a következőket terjesztette a rendkívüli közgyűlés elé:

Jelentjük a t. közgyűlésnek, hogy az intézetnél általunk eszközölt lelküismeretes és részletes vizsgálat során megállapíthattuk, hogy kapcsolatban a fentebb érintett s a kereskedelem és ipar terén jelentkezett fizetésképtelenségekkel intézetünket 64073.03 korona tényleges veszteség érte. Ezen effektív veszteségen felül mintegy 47260 korona jelentkezett összeg gyanánt, amely a fennforgó körülményeknél fogva nem volt az intézet vesztesége gyanánt tekinthető s evégből az intézet teljesen kártalanítandó s ez összeg lefedezendő volt.

Maidt és Schrodt

angol urí divat és fehérnemű különlegességek üzlete

Arad, Andrássy-tér 17.

(Reinhardt-ház.)

Ajánljuk dusan felszerelt áruraktárunkat, hol valódi panamakalapok 13 kor.-tól. Girardi kalapok 2 koronától divat mellények nagy választékban 1-a fehérek és színes ingák 3. 50 kor.-tól, gallérok a legdivatosabb formákban. Hártyák, kesztyűk, 2168 gummi, eső és porköpenyek nagy választékban.

Szolid kiszolgálás! Városi és megyei telefon 765. Szabott árak

Pénzt

jelzálog, amortisatio és váltó fedezetre földbirtokra és városi bérházakra legelőnyösebben közvetít

Szücs F. Vilmos
Aradon, Karolina-utca 8. sz. saját ház a Hókposta mellett.

Jelenthetjük a t. közgyűlésnek, hogy az igazgatóság részéről gondoskodás történt, hogy ezen 47260 koronát kitevő összeg az intézeti pénztárba befizetessék, ami megtörténvén, az intézetet ebből kifolyólag semmiféle károsodás sem érte. Hasonló módon gondoskodott az igazgatóság az intézet és a t. részvényesek érdekeinek teljes megvédéséről akkor, amikor anyagi áldozatoktól sem riad vissza a Schauer-féle váltóüggyel kifolyólag az intézet ellen folyamatba helyezett kereskedelmi perből netán jelentkező károkat magára vállalta s a vitás 100,000 koronát teljes összegében lefedezte, bár alapos okunk van binni, hogy a per az intézetre kedvezően fog eldőlni.

Az előadottakból meggyőződhetett a tisztelt közgyűlés, hogy ezidő szerint pusztán az üzleti konjunkturák kedvezőtlen alakulása folytán előállott és 64073'03 koronát kitevő üzleti veszteség elhárítása volna az a szükségesség lépés, amelylyel intézetünk minden közvetlenebbül érezhető következményeinek nélkül újra a fejlődés és haladás útjára lépne.

E célból minden számot tevő körülmény és tekintetbe vehető mérlegelése után bátrak vagyunk a közgyűlésnek indítványozni, méltóztassék elrendelni, hogy a fentebb említett 64073'03 korona üzleti veszteség alapszámláink 96-ik paragrafusára való hivatkozással a tartalékalapból leirassék s a leírás fogantatásával az igazgatóság megbizassék. A közgyűlés az előterjesztést elfogadta s ezzel a rendkívüli közgyűlés véget ért.

Jelen voltak: Schaffer Samu dr., Darányi János, Hesh Vilmos, Velcov Géza dr., Csánk Lajos, Verbos Nándor, Rokszin János, Eliás Salamon, Borsos Béla dr., Berzsenyi Béla, Horváth Imre, Kaufmann Lajos, Reinhardt Fülöp, Tabakovics Emil, Szántay Lajos, Faragó Béla, Szabó Zoltán, Momák Döme dr., Koncz István (Pécska), Vajda István dr., Szántó Gyula, Pomázsay Soma, Akocs Berta, Probst Béla, Kádár József, Szabó István dr., Braun Ede, Svareberger Manó, Hirschmann Albert, Friedmann Gyula, Holczenen József, Bárány Dávid, Meer Ármán, Zubor Andor, Kalmár József, Schäffer Richárd, Versár István, Szentmiklóssy Gyula, Singer János dr., Kuhn József, Gyórfi Ernő, Istvánfy Béla, Faragó Pál, Man Adolf dr., Geller Izidor, Steiner Miksa, Reusz Jenő, Bauer Károly, Szida Lázár, Szücs F. Vilmos, Berta Titusz, Kohn Lajos, Kerpel Izsó, Deutsch Károly, Winkler József.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, május 29.

Kínálat, vételkérő gyenge, 8 óra mm. 15-20 fillérrrel olcsóbb.

As árak 50 kilónként számítva:

	Dél	2 óra
	szálat	szálat
Buza 1911. októberre	11.11-11.12	11.02-11.03
Rozs 1911. októberre	9.23 9.24	9.14 9.15
Tengeri 1911. májusra	8.61-8.62	8.59-8.60
Zab 1911. októberre	7.78-7.79	7.74-7.7.

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

Május 29.

Magyar aranyjárdék 4 ⁰ / ₀	111.30
Magyar koronajárdék 4 ⁰ / ₀	91.26
Magyar koronajárdék 3 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	79.80
Magy. földteherm. kötvény 4 ⁰ / ₀	92.—
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	94.—
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	218.—
Tiszaszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	151.—
Osztirák járadék papírban	92.25
Osztirák járadék ezüstbe	96.25
Osztirák járadék aranyban	116.—
Osztirák koronajárdék 4 ⁰ / ₀	92.—
1880. évi osztirák államsorsjegy	162.—
Osztirák-magyar bankrészevény	19.35
Magyar hitelbank-részevény	814.—
Osztirák hitelintézeti részevény	748.50
Osztir.-magy.-államvasuti részevény	752.—
20 frankos arany (Napoleondor)	19.—
Német birodalmi márka	117.32 ¹ / ₂
London vista	239.95
Páris vista	94.82 ¹ / ₂
20 márkás arany	28.47

A Temesvári Lloyd-Társula?

terményesvarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1911. Máj. 29.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos	—	—	—	11-10-11-20
76	—	—	—	11-20-11-80
77	—	—	—	11-30-11-40
78	—	—	—	11-40-11-50

Buza (Temesvári koreak. áru):

75 kilogrammos	—	—	—	11-00-11-10
Rozs	—	—	—	8-20-8-30
Arpa	—	—	—	7-80-7-90
Zab	—	—	—	8-60-8-70
Tengeri	—	—	—	6-05-6-10

Budapest-Köbányai sertéskereskedelem

— Máj. 29. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 300-400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 350 kilogrammon felül súlyban 188-170 fillérig; fiatal közép páronként 351-320 kilogrammig terjedő súlyban 171-174 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 164-168 fillérig.

Sertéslétszám: máj. hó 23. napján volt készlet 26498 darab, máj. 26. napján toltathatott 121 darab, máj. 28. napján elszállított 252 darab, május 27. napjára maradt készletben: 26862 darab. A hízott sertés üslet irányzata vontatott.

Felolós szerkesztő

BOLGÁR LAJOS

Női Felső Kereskedelmi Iskola Pozsonyban

A Pozsonyi Kereskedelmi és Iparkamarától fenntartott nyilvános, három évfolyamu

Érettségi vizsgát. Állásközvetítés. Internátus. Értékesítőt kívánatra küld: az igazgatóság.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Kedden, május hó 30-án:

MŰSOR:

1. A ravasz Fricike. Humoros (mozgófénykép.)
2. Miriam, a megbolondult komédiás. Kacagató jelenetek.
3. Piros rózsza, fehér rózsza. Komikus (mozgófénykép.)
4. Iben Obed csoport marokkói tornászok.
5. Nagylelkű anya, dráma (mozgófénykép.)
6. Olga Ferra, óriási látványos mutatványai.
7. Asszonyi csel. Kacagató (mozgófénykép.)
8. A 2 Rewells, komikus tornászok remek mutatványai a nyujtón.

Kezdet 8 és fél órakor.

Holnap kedden világhattrakciók és új mozgófényképek előadása

URANIA

mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma, kedd 1911. május 30.

Fényes nagy műsor 1. A fogadás. Humoros. 2. A hattyu látványosság. 3. A bűn. Dráma. 4. Párnák között Humoros. 5. Az alpbachi vizesés. Természet után. 6. Az issy-les-moutineauxi katasztrófa. Berteaux miniszter halála. Helyszíni felvétel. 7. Az önfeláldozás. 1000 méter. Történelmi dráma XIV. Lajos idejéből. Irta Diekens. A szenzációs dráma szövegét minden látogató megkapja az Uránia színházban.

Előadások d. u. 6 órától kezdve este 11 óráig.

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér, V. hely 20 fillér.

APOLLÓ SZÍNHÁZ

az Andrassy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma, kedd 1911. május 30-án:

1. Mozgófénykép-újság. A hét világeseményel a helyszínen készült mozgófénykép felvételekben. Az Apollo színház állandó műsor-száma. — 2. A nagylelkűség jutalma. Dráma. — 3. Jenki új kalapja. Vigjáték, amerikai AB. kép. — 4. Művirág készítés. Tanulságos. Színes kép. — 5. A francia óriási repülőgép szerencsétlenség. Berteaux hadügyminiszter halála. Monis miniszterelnök megebesülése. — 6. Tamás meg akarja ltni a fonyereményt. Kacagató. — 7. Az alpesi vadász. Dráma. Schiller balladája után. — 8. A tüskés mellény. Komikus. — 9. Egy anya szive. Dráma. Epizódok az amerikai polgárháborúból. Amerikai sláger. Szenzációs mozgófénykép. — 10. Maxi megnősül. Kacagató.

Előadások délután 6 órától.

Utolsó előadás este 11 óráig.

Helyárak: Páholy ülésenként 1 kor. Zártzék 1 kor. I-6 hely 80 fillér, II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill.

SALAMANDER

cipők elárusítása.

Telefon 312. szám.

Kérem a kirakatot megtekintenit!

1216

A n. é. közönséggel tisztelettel közlöm, hogy a világhírű „SALAMANDER” gyártmányu cipők aradi kizárólagos egyedárusítását sikerült megszereznem. Forma, kiállítás és tartósság tekintetében a „SALAMANDER” cipők versenyen felül állanak, vételáruk pedig oly alacsony, hogy ma már mindenki kevés pénzért tartós és elegáns cipőt Egységárak: Hölgyek és urak részére 16 K. 50 Ft. luxus kivitel 20 . 50 .

WEINBERGER JÁNOS, ARAD

elsőrendű cipőáruháza.

Deutsch Anna

tisztelettel értesíti a n. é. hölgy közönséget, hogy budapesti utjából visszatérve Weitzer János- u. 17. sz. alatt **I. emeleten**, angol és francia leány és fiu gyermek ruha divat termet nyitott és kéri a n. é. hölgyközönség becses pártfogását.

Használjon Nagysád Földes-féle

Margit-Cremet,

hogy arca tiszta, üde és bájos legyen.

A MARGIT-CREME a főrangú hölgyek kedvenc szépítő szere, az egész világon el van terjedve.

Páratlan hatása szerencsés összeállításában rejlik, a bőrázonnal felveszi és kiváló hatása már pár óra lefolyása alatt észlelhető.

Mivel a MARGIT-CREMET utánozzák és hamisítják, tessék eredeti védjeggyel lezárt dobozt elfogadni, mert csak ilyen készítményért vállal a készítő mindennemű felelősséget.

A MARGIT-CREME ártalmatlan, szírtalan, vegytiszta készítmény, a mely a külföldön általános feltűnést keltett.

— ARA 1 KORONA. —

Margit-szappan 70 fillér. - Margit-pouder 1.20.

Gyártja:

Földes Kelemen laboratóriuma

ARADON.

1506

Nők legforróbb vágya szépnek lenni.

Ezt legkönnyebben érhetik el a Hajós-féle

ARADI IBOLYA-CREME

használatával. Meglepő gyorsan tünteti el

szeplőt, májfoltot, bőrvörösséget

és mindennemű arctisztatlanságot.

Ára egy tégelynek 1 korona.

1 darab Ibolya-creme szappan 70 fillér, egy doboz Aradi Ibolya-Hölgypor 1 korona 20 fillér, 1 üveg Ibolya-tej 1 kor.

Kapható a készítőnél: HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerárában

ARADON, Andrassy-tér 22. sz. (a megyeházzal szemben.)

Az ország minden nagyobb gyógyszerárában, drogueriájában és illatszerekkereskedésében.

Gyors és pontos kiszolgálás!

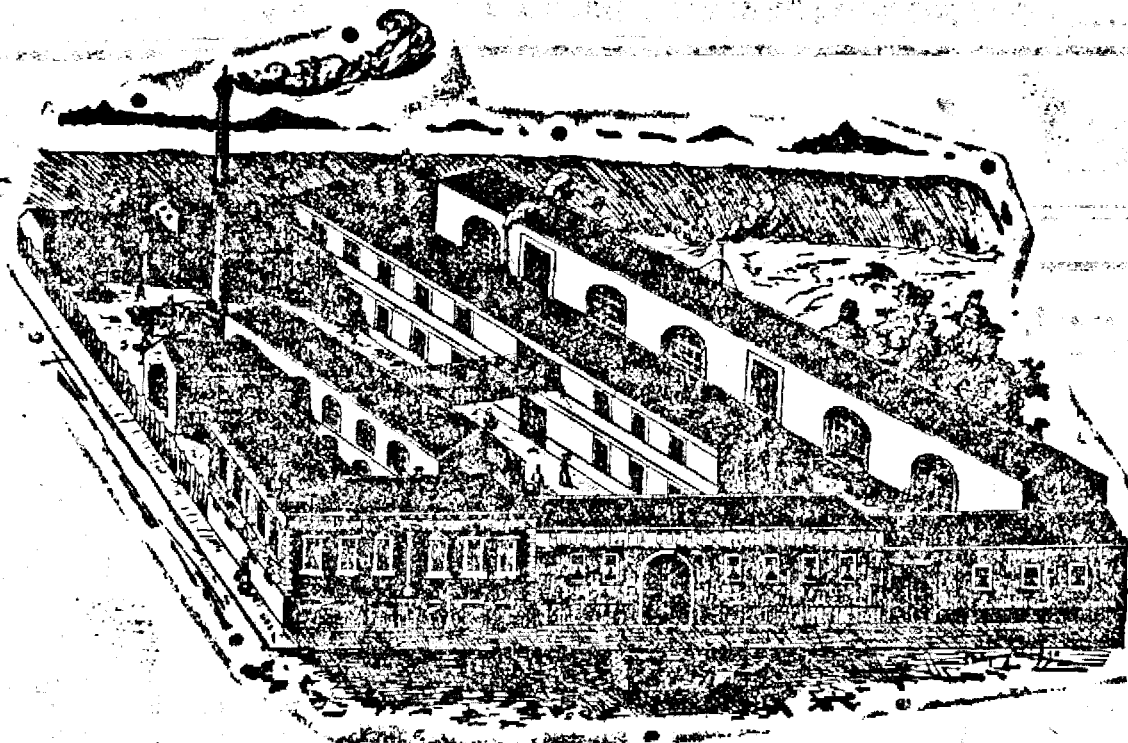
MÜLLER J. ÉS FIA

ruhafestő, vegytisztító és fehérnemű gőzmosógépre

Aradon, gyár és iroda: Tököly Imre-utca 38-40-42.

Alapítottott:
1858.

Mindennemű
férfi és
női fel-
öltőket
és
ruhákat
egészben fest,
vagy vegyileg
tisztít.

Telefon szám
459.

Ingeket, gallé-
rokat, kézelő-
ket, házi ruhát,
kelengyéket stb.
hófehérre
(minden maró-
szer kizárásá-
val) mos és fé-
nyesen vasal.

Helybeli gyűjtőtelepek: JÓZSEF FŐHERCEG-UT 11. SZ., PORRAY-UTCA 20. SZ. ÉS ASZTALOS SÁNDOR-UTCA 2-3. SZ.
Videki gyűjtőtelepek: DÉVA, BRASSÓ, GYULAFEHÉRVÁR, SEGESVÁR, VAJDAHUNYAD ÉS SZÁSZVÁROS.

Szíves pártfogást kér ház szolgálatl MÜLLER J. ÉS FIA.

Postaküldemények gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Rendkívül olcsó árak!

Rendkívül olcsó árak!

Értesítés.

Tisztelettel értesitem Arad és vidéke közönségét, hogy június hó 1-én **Wesselényi-utca I. szám alatt** (Grallert házban)

Első aradi villanyüzemű piskóta, ostya és cukorsütemény-gyárat

létesíték, hol az összes piskóta és ostyaféléket, csekéket, karlsbadi, Waffeli, kocka és tortalapokat töltve és töltetlenül készíték különféle nagyságban, ugyisintén Nápoly, Mignon és gyümölcs szeleteket csinos csomagolásban. Továbbá vegyes szép teasüteményeket izléses dobozokban. Dessert és crémel, töltött Adria és Aradi szeleteket stb.

Hossza éveken át szerzett tapasztalataim alapján remélem, hogy készítményeimmel a külföld hasonló áruival a versenyt felvehetem.

E téren külföldön való ismereteim gyarapítása céljából az Orsz. Iparegyesület ösztöndíjjal tüntetett ki. Minden törekvérem az lesz, hogy igen tisztelt megrendelőim és vevőim igényeit legjobban kielégítem.

Kérem azért úgy a nagyközönség, mint a kereskedőkörök szíves támogatását.

Telefon 812.

DOBOZY I. Első aradi piskóta, ostya és cukorsütemény gyár tulajdonosa.

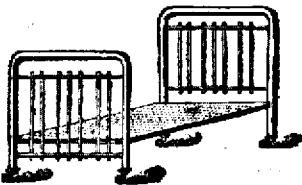
Műhely áthelyezés!

Értesitem Arad város és vidéke közönségét, hogy

mérlegjavító és műlakatos műhelyemet

május 1-én Rákóczy-u. 80. sz. alól Zoltán-utca 6. sz. alá helyeztem át.

Szíves pártfogást kér kiváló tisztelettel **Benkő József,** mérlegjavító és műlakatos. 2017

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy **réz- és vasbutorok gyáramat** tetemesen megnagyobbítva rendszertem be Aradon, József főherceg-ut II. sz. és Karolina-utcai sarokházába helyeztem át, ahol

réz- és vasbutorokat

Raktáron tartok részgyakat, mosdószalokat és éjjeli szekrényeket márvány lappal, toltettek ruhalogásokat és karnisokat és mindenféle részrukat, vasbutorokat, sodrony ágybetéteket és kocsi-léscsákat, gyermekágyat és gyermekkoscsikat, betegítő koscsikat, kerül berendezéseket, tuzmentes pénzszekrényeket, vasrukkat, faredőnyöket és rollettákat önműködő hengerekkel, rögöket és ruganyos árukat és különlegességeket. Elvállalok ezen szakmába vágó lakatos, kárpitos és fényező munkákat, berendezek szállodákat, vendéglőket, kávéházakat, kórházakat és intézeteket, ebé- és háló- és nappali szobákat, ugyisintén bolti kirakatokat, réz karnis, nagy raktár szegletes és gömbölyt róz oszlopokból minden méretben a legolcsóbb áron. Vidéki megrendeléseket is pontosan teljesítek.

Tapasztalataim külföldi gyárakban szerentem és így abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy a n. é. közönség igényeit minden tekintetben kielégíthetem. A n. é. közönség bocsos pártfogását kérve maradtam illő tisztelettel

Garai Károly,

réz- és vasbutor gyáros

Ügyvédek felvételnek minden irányban.

Ősz haj nincs

Minden haj megkapja eredeti színét, ha azt naponta egyszer

HAIRREGENERATORRAL

megnedvesítjük.

== Nagy üveg ára 2 korona. ==

Főraktár:

Földes Kelemen

gyógyszer ára Aradon.

3 üveget ingyen láda és csomagolással bérmentve küld. 1524

Költözők figyelmébe!

Villamos világítási berendezéseket

csillárokkal

együtt kedvező fizetési feltételek mellett szerel és szállít :: 1789

KOCH DÁNIEL

villamoscsengő és telefonberendezési vállalat

Arad, Deák Ferencz-u. 42.

Nagymennyiségű

maculatura

jutányos áron

oladó.

Nagy mérlegjavító műhely.

HAMMER ZSIGMOND

lakatos-, varrógép-, kerékpár- és mérleg-üzlet
Arad, Boros Beni-tér 2. sz.

Készít minden e szakmába vágó javításokat olcsón és pontosan. Mérlegek hi elcsitását olcsón és pontosan eszközölöm. Mérleg javításokat és átalakításokat vidéken is árkülönbség nélkül vállalok. Varrógép és kerékpárok jutányos áron kaphatók. 1057

Telefon 370. Telefon 370.

KOVALD PÉTER és FIA

cs. és kir. szab. kelme- és szőrmefestő, vegytisztító- és gőzmosó gyár
BUDAPEST, VII., SZÖVETSÉG UTCA 37. SZÁM

megbízói kényelmét szemelött tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviselőket létesít és ez által módot nyújt a nagyrédmű közönségnek arra, hogy cégét — a csomagolás és postaköltségek mellőzésével — közvetlenül felkereshesse

Hoffmann Sándor áruháza Aradon (színház-épület)

vette át a képviselőt és a gyár rendes áráiban vállalja az uri, női és gyermeköltönyök, díszítő és buterszővetek, függönyök, kézimunkák, szőnyegek, csipke- és végáruk, szőrmék stb.ek vegytisztítását és festését.

Ugyisintén ágytörlők tisztítását és fehérneműk mosását is.

A nagyrédmű közönséget biztosítva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos áráiról, szíves jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képviselőt és számos megbízást kér a

6872 **KOVALD PÉTER és FIA cég.**

Tavaszi és nyári

új szövetek, mosó delain, pompás mintákban; ériási választék. Kérjük a n. é. közönséget, különösen a vidékről érkezőket, még mielőtt bevásárlásait eszközölné, kirakataink megtekintését. Kivételes olcsó árak kijegyezve oly cikkekről, melyek csak nálunk szerezhetők be.

Verseny-árak.

Selyem taftt Jupon minden színben, darabja K 11.60
Moire Jupon darabja K 8.50
„Herweth” fűző legújabb fazon darabja K 7.00
Férfi és női zsebkendők partie vétel folytán olcsó áron.

Szőnyegek maradékokban.

Ia. Pelüch Axminster szőnyeg nagy és kisebb, csekély szövés-hibákkal — rendkívül olcsó áron.

Kelengyeáruk — kész raktár, női ingek, corsetták, himzett kész ágygarnitúrák.

Rosenblüh H. és Társa

Arad, Forrey-u'ca sarok. Autobusz és lovasúti megálló.

Verseny-árak.

1861
Ösmert jó minőségű alsó lepedők, még mindig a régi árhoz, darabja K 2.80
Női ingek, jó anyag, dus kézi-himzéssel, darabonként K 3.30 utolérhetetlen olcsó ár.
Maradék vásznak 56, 64 és 66 fill.
Maradék chiffon 56, 66 és 70 fill.
Ia. cérnavászon maradékokban K 1.45, 1.50 és 1.60.
A rendes forgalmi árhoz 30 százalékos megtakarítás.

Alkalmi vételek és eladások ékszer- és ékszerárúterekben

arany és ezüstművekben, Arad legnagyobb óra- és ékszerárúterében.

Deutsch Izidor

órás és ékszerész
Weitzer János utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstművek, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyakra átcsereitelnek
TELEFON 438. TELEBEON 438

Molnár Antal

épület- és bútorasztalos
Arad, Kápolna-u. 3. sz. (saját ház)

Elvállalja minden e szakba vágó munkák készítését, úgymint modern lak- és boltberendezéseket, portál és épületmunkákat a legmegbízhatóbb kivitelben, a legolcsóbb árért.

Kész bútorok legolcsóbb beszerzési forrása.

Szíves pártfogást kér kész szolgálattal 8951

Molnár Antal,
épület és bútorasztalos.

Jó erkölcsű fiú tanulóinak felvételük.

Alvácza Kénes Hőgyógyfürdő Arad és Hunyad megye határán. Vasuti állomás. Posta, táviró.

Május 15-én megnyílt.

A századok óta gyógyításra kitűnő eredménnyel használt fürdő hévíze egy belső, (ivásra) mint külső (fürdésre) használatra vannak javasolva.

Belsőleg (ivásra) használva a gyógykur vizét, az jótékonyan hat a belek működésére trínél gva székrekedésnél és alhasi pangásnál igen eredményesen használható.

Külsőleg (fürdésre) használva 38° C. hőmérsékletű kénes hévízet, annak az izmok és ízületek csúszos betegségeinél (osuz. köszvény, benulás, rheuma, stb.) úgy beveny, mint idült alakjainál van bámulatos gyógyító hatása.

Különféle női bajok gyógyítására kitűnő eredménnyel használható a 22°-32° C. hőfoku víz.

A fürdőépületekben, melyek gyönyörű 30 holdas parkban épültek, negyvenöt modernül berendezett szoba áll a vendégek rendelkezésére, azonkívül a fürdő térszomszédságában levő községben is kaphatók szobák. A főidényben egy szoba ára K 40-60 közt váltakozik.

Fürdőorvos Dr. Lendvai Márk, körösbányai já. orvos.
Állandó kitűnő orgányzene, játszóterek, fővárosi és vidéki hírlapok, gyönyörű kirándulohelyek, kitűnő ozonú levegő, nagy gondozott park.

A fürdő előnyei: Közelség, közvetlen vasuti állomás; kitűnő ételek és italok, tiszta száraz szobák, figyelmes kiszolgálás, olcsó árak és csodás gyógyhatás. Junius elsejétől az összes motorvonatok megállanak a fürdőparknál.

Prospektussal és egyéb felvilágosítással készséggel szolgál. 2290

Berkevi Izidor, fürdőtulajdonos.

Modern lakások

Orczy-utca 8. szám alatt ujonnan épült házban 2-3-4 szobás teljes confort berendezéssel ellátott lakások 1911 november 1-re kiadók.

Minden lakosztály előszobával, központi melegvizifűtéssel, állandó melegviz szolgáltatással, villany- és légszuszberendezéssel, a konyhákban fa- és légszusz takaréktűzhelyekkel, angol öblögető asztalokkal és központi porszívó teleppel van ellátva.

Jó száraz és világos souterén helyiségek. bútor vagy más raktár. es-tieg műhely céljaira is kiadók. :: ::

Bővebb értesítést nyújt

Maszni János építészeti irodája. ::
Szent István-utca 7. szám.

2323

Moskovits

:: Anatomiai cipőgyár fiókja ::
ARAD, Szabadság tér 18. sz.

Szabott egység- árak!	MEGNYILT	Szabott egység- árak!
10		10
13		13
17		17
22 kor.		22 kor.

Egységárak. Szabott árak.

NAGY KÉSZ MŰBUTOR ÉS BILLIÁRD-ASZTAL RAKTÁR ARADON.

ÉRTESÍTÉS! 1124

Értesitem Aradváros és vidéke n. é. közönségét, hogy Aradon, a Boros Beni-tér 7. szám alatti házban levő

billiárdkészítő gyáramat
a legmodernebb kivitelű

műbutorraktárral

egészítettem ki, úgy, hogy képe: vagyok a legkényesebb igényű kávéházi és szállodai bere dezéseket is a legmegbízhatóbb kivitelben a legolcsóbb árért. — Állandó nagy raktárt tartok mindenféle háló, ebédli, uri szobákban, szalonokban és irodákban szükségeltető bútorokból, kávéházi és szállodai berendezésekből. Szíves pártfogást kér kész szolgálattal

Hartmann János.

BENOID GYÁRI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

világítási, vízvezetéki és központi fűtési berendezések részére

ARAD—BUDAPEST—TEMESVÁR.

ALÁÍRÁSI (Részvényjegyzési) iv.

A társaság az utóbbi években több új üzletágot vett fel u. m. vízvezetéki, csatornázási, központi fűtési és szellőztetési berendezések elkészítését, melyek a világítás mellett a vállalat forgalmát annyira emelték, hogy ennek megfelelően az alaptőkét is emelnie kell, hogy a fokozott igényeknek eleget tehessen és a további fejlődés alapját is megvethesse.

E végből az igazgatóság javaslatára már az 1910. évi rendes közgyűlés elvileg elhatározta az alaptőkének 400.000 koronáról 800.000 koronára való fe emelését.

A társaság tehát újabb 400.000 korona alaptőke jegyzésére a T. C. részvényeseket és közönséget felhívja az 1910. évi április hó 30-ik napján tartott közgyűlés felhatalmazása alapján az igazgatóság által megállapított alábbi feltételek mellett:

1. Kibocsájtásra kerül újabb 2000 db. 200 korona névértékű névre szóló részvény.
2. A kibocsájtási ár 210 korona és részvényenkint ezenfelül fizetendő 1 korona és 26 fillér bélyeg.
3. A befolyandó összegből 400.000 korona az alaptőke felemelése, 20.000 korona pedig a kibocsájtási költségek levonása után az általános tartalékalap növelésére fordítatik.
4. A kibocsájtandó részvényekre a jegyzési zárhatáridő 1911. évi július hó 31 napjáig bezárólag állapítottatik.
5. A jegyzés alkalmával befizetendő minden jegyzett részvény után 71 korona és 26 fillér — további részleteket és azok befizetési határnapját az a közgyűlés fogja megállapítani, amelyen az igazgatóság a jegyzés sikerültéről jelentést tesz.

A jegyzések és befizetések teljesíthetők:

Aradon: az Arad-csanádi Gazdasági Takarékpénztárnál.

A Benoid Gyári R. T. pénztáránál (Pécskai-u. 14.)

Budapest: A Benoid Gyári R. T. pénztáránál (Rákóczi-u. 30.)

Temesvárott: A Benoid Gyári R. T. pénztáránál (Hunyadi-u. 2.)

A befizetés egyszerre is történhetik.

6. A kitűzött határidőkön túl teljesített befizetések után 6% késedelmi kamat fizetendő.
7. Aki a befizetéseket a megállapított határidőkben nem teljesíti és a befizetést valamelyik részlet befizetésére kitűzött napon túl a hirdetés harmadszori közzétételétől számított 28 nap alatt sem pótolja, elveszti az általa befizetett összegeket, e mellett a részvénytőkének 5%-a erejéig felelős marad.

Ha a hátraékos részleteket valamelyik aláíró a kitűzött zárhatáridő alatt be nem fizeti, az igazgatóságnak jogában áll az is, hogy ezeket a részvényjegyzéseket megsemmisítse és ezek helyett újabb részvényeket bocsásson ki és értékesítse, de nem a névértékben alól.

A megsemmisített részvényekre történt befizetések a tartalékalap javára esnek. (Alapszab. 5. és 6. §§.)

8. Az új részvények birtokosai a mindenkori befizetések napjától 1911. évi december hó 31-ig 60% kamatot élveznek és 1911. évi július hó 1-től kezdve gyakorolják a régi részvényekkel egyenlően a részvényesekkel megillető jogokat, kivéve az osztalékhoz való jogot, melyben ők csak, 1912. évi január hó 1-től kezdve részesülnek.

Arad, 1911. április hó 15 én.

2410

Az igazgatóság.

Legszebb ernyők! Legjobb fűzők!

Varga D. Daninál kaphatók
Arad, Andrassy-tér 20. sz.

Ernyő javítások és áthuzások pontosan és gyorsan készíttetnek.

Deréktűzők méret után a legújabb formákban.

Apró hirdetések.

Minden szó 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítható. Minden szó 4 fillér, feltűnőbb szedéssel 8 fillér. A vastagabb betűvel kívánt szavak a kéziratban aláhúzással jelzendők.

Zálogházból

Átváltott arany, ezüst- és gyémánt-árakat vesz és elad **Farkas Streicher** Arad, Tökölly-tér 1. 2074

P.

Írj rögtön, hogy küldhetek poste restante levelet? Fontos irni valam van csak erre a címre küldöm sirig hü M. 2409

110 Ösmeretlen,

Miután április 24. óta minden értesítést mellőzöm, kérem a lakásra nézve szíves választát. 2407

Két intelligens fiú

tanulónak felvétetik azonnal, vagy az iskolák végeztével. Dürr Gusztáv csemege, fűszer, ásványvíz kereskedésében Aradon. 2225

A világhírű amerikai

„Vera” cipők Aradon egyedül Buchsbaum és Társa cégnél szerethetők be, kinek sikerült az egyedárusítást urak, hölgyek és gyermekek részére megszerezni. 1921

Szűzter köpenyegek

13 koronától feljebb, fekete, szürke és tegethof színben minden nagyságban kaphatók Hoffmann Sándor cégnél, Színház-épület. 1941

Gyermektelen ház mesterpár

kerestetik, hol az asszony a lakás takarítását végezné, lakásért és fizetés mellett. Kik szobalányi minőségben hosszabb ideig szolgáltak előnyben részesülnek. Ajánlatokat „Tiszta” jellegre kérünk. 2402

Kiadó

Belvárosban új házban két négy szobás modern lakás, parkirozott udvarra néző terasszal novemberre. Elő, fürdő és két szobából álló kerti lakás is kiadó. Telefon 464. 2273

Eladó modern magánház

Kapa-utca 45/b. szép úri lakással, villany, vízvezeték, árnyas udvar, kert természetlővel, fiatal gyümölcsfákkal. — Értekezhetni a déli órákban 8-ig ugyanott. 2120

2 szobás lakások

Nádor-utca 14. szám alatt kiadók. 2350

Két munkáslapok és könyvecskék.

A zsebkönyvecskék erős vászonkötésben, javított új, célszerű vonalozással 1 koronáért, puha vászonkötésben 60 fillérért kaphatók Ingusz I. és Fia könyv és papírkereskedésében. Andrá-sy-tér 16. Telefon 517. 555

Fővárosból jött

szabónó elegáns angol és francia toalettek készítését vállalja. Rosenbergné Stuckart Erna, Damjanich utca 14. szám. 2091

Málna szörpöt

legfinomabb minőséget 5 kilogrammos kannában 7 $\frac{1}{2}$ koronáért bérmentve küld Gyógyszertár Nagyhalmágyon 2203

Kiadó

augusztus 1-re Nádor-utca 14 félmelet 4 szoba, utcára, mellékhelyiségekkel. Bővebbet Pollak Sándor téglagyáros Erzsébet-körut 37. 2311

Házvezetőnél állást keres

középkorú nő elmegy feliró avagy elárusító nőnek is. Cím Nagy Mihályné Széchenyi-u 4. 2336

Kiadó

Deák Ferencz-utca 39. számú újonnan épült házban egy három szobás, egy két szobás, modern fürdő és egy 1 szobás lakás konyha, minden hozzá tartozóval november 1-re kiadó, a tervrajz megtekinthető ugyanott vagy Aczél-Peter utca 2. Földszint. 2305

Kiadó

Petőfi-utca 10. szám alatt egy 2 szobás és egy 3 szobás modern úri lakás augusztus 1-sőre. Bővebbet ugyanott a házmesternél. 2405

Üzletemberek!

„Arad megyében egy jó forgalmu vegyes-kereskedés és korlátlan ital-méréssel bíró korcsma helyiségek, lakházzal és melléképületekkel öregségem miatt f. év július hó 1-től át vagy eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2379

Eladó

egy jóforgalmu kávéház Eleken, a főtéren. Közelebbi információval szolgál a tulajdonos: Strifler János Korona-vendéglős. 2359

Gyermektelen ház mesterpár

ajánkozik azonnali belépésre. A férfi a lakatos mesterséget érti. Cím a kiadóban. 2412

A Fábrián Sászló-utcában

levő sarokház a melléképülettel együtt eladó. — Értekezhetni Licker Viktor tulajdonossal Vajdahunyadon. 2364

Használt villanylámpák

eladók özv. Hay Józsefné Lujza-utca 8. szám. 2188

Úri pensio

kapható Erzsébet kir.-körut 37. sz. II. 15. Ebédkoszt családoknak kiadók. 1840

Olcsón.

Férfi ruha szövet eladás. Drescher és Szilágyi volt helyiségében Asztalos Sándor-u 1. Ugyan ott bolti berendezés 2 drb. új nagy karika Singer-féle varrógépek minden elfogadható áron eladók 2394

Kerestetik azonnalra

egy modern 3-4 szobás lakás, fürdőszoba és minden mellékhelyiséggel együtt. Ajánlatok N. M. jellegre a kiadóhivatalba kéretnek.

Kerpel Jzso

ajánlja 100,000 kötetes kölcsönkönyvtárát, melyben minden újdonság azonnal kapható. 30.000 kötetes zenemű-kölcsönző intézet. Előnyös vidéki bérlet zeneművekre és könyvekre. Veszek egész könyvtárakat és hangjegyeket legmagasabb áron. Üzleti könyvek, u. m. strazzák, naplók, stb. gyári raktára. Bonyolult tartási iver készlete. A Révai Lexikon részletfizetésre is kapható. Kerpel Jzso könyv- és papírkereskedése Aradon. 1451

Ház eladás.

Gyórokon, pormentes utcában jutányos áron eladó. Bővebbet a kiadóban. 2413

Egy ügyvöl irodának

alkalmas helység Boros Béni-tér vagy József főherceg-ut közelében azonnal vagy június 1-ére kerestetik. Cím Dr. Messer Károly Kisjenő. 2415

Könyvvezető

perfekt kerestetik aradi fürszer engros üzletbe. Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek Perfekt jellegre. 2403

2 jó erkölcsű fiú,

kik 2-3 közép iskolát végeztek tanulónak azonnal vagy a tanév végén nagyobb fizetéssel felvesszünk. Rosenblüh H. és Társa, Arad, Szabadság tér. 2411

Csillárok,
Villamos felszerelések

legolcsóbban

Diamant-nál

Atzél Péter-utca 2. (székhely)

Használt

Ólom

megvételre kerestetik

Megnyilt

Husserl Manó jég szekrénygyárának

mintaraktára

Feray-utca Gróf Nádasdy-palota.

Ház tartási szekrények, nagy hűtők. — Különlegesség szénsav és légnomású sörkimerő szekrényekben.

Uj rendszerű jég és jég szekrény bérlet. 1249

Csődtegeladási hirdetés.

A csődbíróság határozata folytán ezennel közhírré teszem, hogy vb. Saeckl W. Antal aradi közadós csődtegeladási tartozó és a csődleltár 1—10. tételei alatt és az aradi 173. sz. tlvben felvett 50600 K. becsértékű gőzmalom összes mellék-építményeivel és a malom tartozékát képező és a leltár 234—266. tételei alatt 49730 K. becsértékben felvett malomfelszerelési tárgyak és gépek ajánlati árverésen eladatnak.

Felhívom a venni szándékozókat, hogy 10,000 K. bánatpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlataikat 1911. június 14. napjának délután 12 órájáig nálam adják be.

A malom és berendezése az én közbenjöttöm mellett bármikor megtekinthető.

A választmány a beérkezett ajánlatok felett 1911. június 14-én délután 3 órakor Fischer Jenő dr. ügyvédi irodájában Aradon tartandó ülésen fog határozni olyképp, hogy először szóbeli árlejtést tart s azután az írásbeli ajánlatokat bontja fel, fenntartván magának a jogot az írásbeli ajánlatok felbontása után is újabb szóbeli árverést tartani, a beérkezett ajánlatok közül bármelyiket elfogadni, valamennyit visszautasítani s esetleg a más módon való értékesítést elhatározni.

A választmány által elfogadott ajánlat az ajánlattevőre kötelező, míg az eladáshoz a csődbitelezőknek a csődbíróság által kitűzendő határnapon hozandó határozata szükséges. Ha tehát a csődbitelezők úgy határoznak, hogy a választmány által elfogadott ajánlat alapján az adásvétel meg nem köttetik, úgy az ajánlattevő minden kártérítési igény nélkül bánatpénzét visszakapja.

Ha a csődbitelezők határozata alapján az adásvétel megköttetik, úgy vevő köteles tömeggondnok felhívásától számított 8 nap alatt az adásvételi szerződést aláírni, a vétel tárgyát átvenni és a vételarat kifizetni, mert különben a malom és a berendezési tárgyak a vevő kárára és veszélyére fognak értékesítettetni.

Az eladásra hirdetett malom és felszerelési tárgyak minősége, mennyisége, értéke és ugyanazonosságáért semmiféle szavatosság sem vállaltatik.

Arad, 1911. évi május hó 30 án.

2414

Dr. Krenner Zoltán,
ügyvéd, tömeggondnok.
Arad, Luther Márton-utca 1. sz.

Aradi és Csanádi egyesült vasutak.

Ezennel közöljük, hogy 1911 évi július hó 1-től kezdve törzsrészevényeink 1910. évi osztaléka címén: tíz korona; 6%-os elsőbbségi részevényeink 1910. évi részosztaléka címén: 6 korona és 5%-os másodsorozatu elsőbbségi részevényeink 1910. évi részosztaléka címén: öt korona fizetetik ki és pedig:

Aradon a társaság főpénztára,

Budapesten a Magyar Agrár és Járadékbank részvénytársaság,

Bécsben Schoeller & Comp urak,

Berlinben a Nationalbank für Deutschland, a Bank für Handel und Industrie, és a Berliner Bankinstitut Joseph Goldschmidt & Cie.

Mm Frankfurtban a Dresdner Bank in Frankfurt am Main által.

Arad, 1911. május havában.

2416

Az igazgatóság.

Radó Gyula

≡ új divatháza ≡

!! Arad, Andrássy-tér !!
!! Weitzer-utca sarkán !!

Gyászruhák és gyászblusok.

959

:: Rendkívül nagy választékban. ::

Szabott árak!

Elismert legjobb szabásu
divatblusok.

Pongyolák, jupponok,
Kész lüster és vászon costümök,
Kész batist ruhák,
Lüster-, selyem- és gummi-
köpenyegek,
Női divat aljak